

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ—JURISPRUDENȚĂ—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

FONDATOR:
ION S. CODREANU
Avocat

DIRECTOR:
I. GR. PERIȚEANU
Avocat, fost Ministru

PRIM REDACTOR:
ALEXANDRU VELESCU
Doctor în Drept, Avocat

COMITETUL DE REDACȚIE:

Traian Alexandrescu, fost decan al Baroului de Ilfov; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosef G. Cohen** Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu** Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **Dem. I. Dobrescu**, fost Primar General al Capitalei; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar, universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov; **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **G. Petrovici**, Decan al Baroului Ilfov; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru Avocat; **Hariton Udrea**, Judecător Trib. Ilfov și **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar.

SECRETARI DE REDACȚIE:

E. C. Decusară Dr. în Drept din Paris, Direcforul Statisticeii Judiciare; **Ionel I. Codreanu**, Doctor în drept din Paris, Avocat

S U M A R

— *Cambia în alb conform Legii Uniforme dela Geneva și Legii române din 1 Mai 1934*, de D. Gălășescu-Pyk, profesor universitar;

— *Măsurile de siguranță în Dreptul penal*, de Nicolae C. Schina, fost președinte la Curtea de apel, avocat.

JURISPRUDENTE:

— Inalta Curte de Casație și Justiție s. I: *Epalampina Cernit cu D. Cernit și Oficiul stării civile Celatea Albă*. (Acte de stare civilă. Naștere înscisă peste termenul de trei zile. Acțiune în desavuare din partea tatălui. Copil născut la 180 zile după căsătorie. Presumție. Nelegitimarea lui. Inscrierea copilului numai pe numele mamei).

— Idem, idem: *Felicin Doiciu cu Nicoleta Doiciu ș. a.* (Partaj. Vânzarea la licitație a lunurilor succesiunii către unul din comostenitori. Dacă trebuie să plătească dobânzi la suma cu care s'a adjudecat. Veniturile rezultate din imobil trebuie aduse la masa succesorală).

— Tribunalul Ilfov s. I com.: *Banca Triestina și a. cu A. Schmiedigen*. (Legea conversiunii. Comerciant. Cerere de declarare în faliment. Cerere de aranjament cu creditorii conform art. 50. Creditor strein. Datorie contractată posterior datei de 18 Decembrie 1931. Poate beneficia de dispoz. art. 50);

— Trib. Nisa. (Acțiune subrogatorie. Falit. Accident de mașină. Răniri grave. Acțiunea sindicului pentru despăgubiri. Drepturi patrimoniale. Drepturi atașate de persoană. Inadmisibilitatea acțiunii), cu Nota d-lui avocat Elias Grunberg.

completează prin dispozițiunile sale legale lacunele titlului.

Această dispoziție a fost luată după art. 2 din legea Uniformă dela Geneva din 13 Mai — 7 Iunie 1930, care la rândul-i imitase Regulamentul Uniform dela Haga din 1912 și proiectul comitetului experților din 1928.

Ea lăsase nerezolvată, deci deschisă o altă problemă, anume aceea a cambiilor în alb, adică a titlurilor emise dela început, fără a cuprinde mențiunile esențiale legale, dar cu autorizația dată de subscriitor primitorului de a-l completa conform înțelegerii intervenite între ei.

Ea a fost tranșată prin art. 10 al L. U., ce a devenit, prin completarea sa cu unele dispozițiuni luate după art. 14 din legea italiană din 14 Decembrie 1933, art. 12 din legea noastră.

Cele două conferințe dela Haga din 1910 și 1912 nu se ocupaseră de această problemă.

În același fel procedase comitetul experților însărcinat de Societatea Națiunilor de a aduna materialul necesar și a alcătui proiectul ce a constituit baza lucrărilor celei de-a treia conferințe internaționale ce a avut loc la Geneva.

Camera de comerț internațională însă a luat o atitudine fațăș favorabilă reglementării cambiei în alb, prin proiectul său dela Stockholm din 1926.

Această atitudine era explicabilă fiindcă ea era expresiunea camerelor de comerț din diferitele state și trebuia să țină seamă de utilizarea într-o largă măsură, — în raporturile interne ale unora dintre statele participante și chiar în raporturile internaționale, — a cambiei în alb.

Prin urmare se vroia la Geneva să se lase în afară de L. U. reglementarea cambiilor în alb.

Prin L. U. însă se prevăzuse, ca și prin legea noastră, prin art. 2 că, titlul căruia îi lipsește una din condițiunile stabilite prin articolul precedent, afară de cele a căror lipsă o suplează însuși legiuitorul prin dispozițiunile sale, nu are valoarea unei cambii.

Această dispoziție avea darul de a pune la îndoială valabilitatea cambiilor în alb, căci precum foarte just a învederat Weiller, unul dintre membri delegației italiene, „cela semble en contradiction avec le possibilité de la remplir ultérieurement”.

CAMBIA ÎN ALB CONFORM LEGII UNIFORME DELA GENEVA ȘI LEGII ROMÂNE DIN 1 MAIU 1934

Prin articolul 1 din legea asupra cambiei și biletului la ordin din 1 Mai 1934, s'au stabilit condițiunile esențiale ce trebuie să îndeplinească cambia.

Sanctiunea nerespectării prescripțiunilor legale a fost prevăzută în art. 2 din aceeași lege, care stabilește că titlul căruia îi lipsește vreuna din condițiunile prevăzute în articolul precedent nu are valoarea unei cambii, afară de cazurile arătate în alineatele ce urmează, adică de ipotezele în care însuși legiuitorul

Ea ar fi silit doctrina și jurisprudența de a recurge la construcțiuni artificiale, bazate pe argumente lătur-nice pentru a se susține valabilitatea lor. În acest fel se procedase în trecut în unele state ca Franța, Belgia și altele, în care, în lipsa unor dispozițiuni legale precise, căzuse în sarcina acestora îndatorirea de a găsi justificarea și mijlocul necesar de apărare al răspânditei practici a cambiilor în alb.

De aceea delegația italiană, având sprijinul reprezentanților altor state, a pretins ca această chestiune să fie tranșată printr'un text special.

Unii dintre membri conferinței, și în special Perce-rou, reprezentantul Franței, s'au opus la reglementarea sa, aducând o serie de argumente în sprijinul atitudinii lor.

Titlul căruia îi lipsește una dintre mențiunile esențiale legale nu este o cambie, ci un simplu „blanc seing“, iar reglementarea sa depășește cadrul materiei cambiale.

Determinarea efectelor juridice ce trebuie să producă un atare titlu, după cum se abuzează sau se uezază de el în mod normal, constituie o problemă a cărei rezolvare își găsește locul firesc în dreptul comun.

Instituția cambiei în alb poate da naștere la multe abuzuri în practică.

Minorii se pot obliga în condițiuni dezastruoase utilizând postdatarea, nevoiașii pot fi exploatați prin mărirea sumelor datorate lăsate în alb, celelalte lacune ale cambiei ar putea fi completate contrar acordului intervenit între părți.

Deci, ar trebui să se mediteze îndelung asupra acestor inconveniente și a altora similare mai înainte de a proceda la o reglementare și o recunoaștere legală a valabilității cambiei în alb, căci aceasta ar însemna pur și simplu o încurajare a lor.

Moralitatea ar impune prin urmare nerecunoașterea valabilității sale pentru a se evita abuzurile ce s'ar putea comite prin utilizarea sa.

Aceste abuzuri se pot ușor practica în țările care nu au un regim fiscal relativ la ele, ca acel existent în Anglia.

În Anglia cambia trebuie să fie scrisă pe un formular timbrat. În cambie nu se poate înscrie o sumă mai mare decât aceea pe care o permite timbrul ce figurează pe formular. În cazul contrar nu se poate completa timbrul necesar nici prin plata diferenței, nici prin lipirea unor timbre mobile, așa că titlul rămâne nevalabil.

Prin urmare subscriitorul titlului ce lasă suma în alb știe dela început suma pentru care va fi obligat, întru cât nu se poate înscrie în acesta o cifră mai mare decât aceea permisă de formularul timbrat.

Între deosebitele legislațiuni există o diversitate în reglementarea cambiilor în alb. Nu se poate deci impune prin L. U. un regim comun, căci nu se pot sili statele în care nu sunt utilizate cambiile în alb sau care nu au o concepție favorabilă acestei instituții de a-l consacra prin legislațiile lor.

În sfârșit, prin legiferarea cambiei în alb s'ar ajunge la recunoașterea cambiei la purător, pe care conferința dela Geneva nu a voit să o admită (1).

Aceste argumente au fost înlăturate și pe bună dreptate.

Cambia în alb este utilizată cu mult folos în relațiile interne ale multor state și chiar în cele internaționale. Ea constituie un puternic instrument de comerț.

Este suficient din acest punct de vedere a se reaminti numai rolul pe care ea îl îndeplinește ca efect de garanție.

„Une lettre de change a des fonctions très diverses qu'elle cumule si l'on peut dire. Un de ces buts qui devient de jour en jour plus important est la fonction de garantie. La lettre de change ne sert pas seulement comme promesse d'un paiement certain mais aussi comme obligation de payer une somme qui peut être incertaine. Il peut arriver que l'échéance d'une obligation cambiale ne soit pas encore établie, en un mot la lettre de change peut être un élément élastique, dynamique du crédit et de la finance. On peut arriver à ce but de plusieurs façons; l'une d'elles consiste à créer une lettre de change incomplète soit qu'il y manque la date, la somme ou quelque autre stipulation indiquée à l'article premier.

„L'usage est d'admettre que cette lettre de change puisse être complétée par les possesseurs successifs de bonne foi. Cela arrive souvent en Italie où les lettres de change, qu'on appelle lettres de change en blanc, ont une grande importance“ (2).

Este posibil ca titlul lăsat în alb să dea naștere la abuzuri în practică în ce privește în special inserarea sumei de plată. Nu trebuie însă să se facă abstracție de un fenomen ce se observă zilnic, acela că orice institut de drept comercial poate deveni la un moment dat un mijloc pentru realizarea unor scopuri ilicite.

La înlăturarea lor în parte s'ar putea ajunge prin introducerea în legiuirile fiscale a unei dispozițiuni similare cu aceea din legislația engleză.

Recunoașterea cambiei în alb nu ar fi în contradicție cu atitudinea luată de a se interzice cambia la purtător.

Este drept că o cambie în alb poate circula atât prin gir cât și prin tradiția sa *brevi manu*. Dar datorită acestei împrejurări nu se poate ajunge la concluzia că ar deveni un titlu la purtător.

Între ea și titlul la purtător există diferențe tranșante. Fără a se intra într'o analiză amănunțită și inutilă în același timp este suficient a observa că posesorul unei cambii în alb nu poate exercita drepturile sale decât legitimându-se printr'o serie neîntreruptă de giruri. Nu aceeași este situația în ce privește titlurile la purtător.

Trebuie să se admită valabilitatea cambiei în alb completată ulterior, căci altfel s'ar periclita însăși circulația cambiilor emise dela început în mod complet fără a le lipsi nici unul dintre elementele esențiale legale.

Debitorul ar putea pretinde și în acest caz că titlul a fost emis în alb și ar cere să facă o atare dovadă față de orice purtător al său întru cât nu ar fi chestiunea de o excepție personală.

Această situație ar atrage după sine micșorarea încrederii în titlu, a căruia circulație ar deveni quasi imposibilă în astfel de condițiuni.

Reglementarea cambiei în alb nu ar depăși cadrul L. U. dela Geneva, căci nu se poate susține că problema de a se ști dacă cambia necompletată la emiterea sa poate fi completată ulterior, ca și aceea a situației juridice a terțiului posesor al cambiei după emiterea acesteia, nu ar fi una de drept cambial.

În multe state chestiunea e reglementată prin dispozițiuni legale exprese. În art. 20 al legii engleze din 1882, Bills of Exchange Act, se prevede că atunci când

1) Comptes rendus, p. 257.

2) Weillier, Comptes rendus, p. 178.

o simplă semnătură este pusă din partea cuiva pe un formular în alb timbrat pentru a fi transformat în cambie, aceasta implică, până la proba contrarie, conferirea autorizației de a se completa documentul ca o cambie pentru orice sumă permisă de timbru, servindu-se de acea semnătură ca și cum ar fi a trăgătorului, acceptantului sau a unui girant; de asemenea dacă într-o cambie lipsește o condițiune formală, persoana ce este în posesia sa e autorizată a repara omisiunea în modul în care crede de cuviință.

Pentru ca un atare document astfel completat să poată produce efecte juridice față de orice persoană ce a devenit contractantă înainte de completare trebuie ca această operație să fie efectuată într-un termen rațional și în conformitate cu autorizația dată. Ce se înțelege prin termen rațional e o chestiune de fapt.

Dacă un atare document după ce este completat e trecut prin gir unui posesor regulat, este valabil și eficient ca și cum ar fi fost completat în termenul rațional și în conformitate deplină cu autorizația dată.

Legislația nord-americană relativă la titlurile de credit „negotiable instruments law” cuprinde o formulă similară, iar legea ungară dispune prin paragr. 93 următoarele: excepțiunea debitorului-cambiei că atunci când el a semnat titlul, lipsea un element esențial, nu poate fi opusă terțiului posesor de bună credință; față de ceilalți, el nu se poate prevala de aceasta decât dacă probează că completarea succesivă a fost făcută contrar aordului intervenit.

În Austria există Verordnungs des Justizministeriums din 6 Octombrie 1853 (3).

Conform I. M. V. excepțiunea că, în momentul acceptării sau al semnării unei alte declarații cambiale obligatorii (gir, aval), ar fi lipsit semnătura emitentului sau o altă condițiune esențială prevăzută în art. 4 și că ar fi fost completată ulterior, nu poate fi în nici un caz opusă unui terțiu posesor de bună credință al cambiei, dar poate fi invocată contra celui ce a participat la ulterioara completare, dacă se dovedește că documentul nu era complet și s'ar fi făcut un uz nelegitim prin o completare arbitrară sau contrarie aordului intervenit (4).

Legea asupra cambiilor din 13 Noembrie 1927 din Cehoslovacia, ca și aceea dela 29 Noembrie 1928 din Yougoslavia (5), o recunosc, iar Polonia adoptând la 14 Noembrie 1924 normele dela Haga ca lege internă le-a completat prin dispozițiuni speciale relative la cambia în alb (6).

În sfârșit, legea rusă din 27 Mai 1902, care a fost adoptată de trei din statele baltice, prevede prin art. 14 că o cambie în alb nu e valabilă câtă vreme nu a fost completată.

În alte state, cum e Germania și Italia, cambia în alb este recunoscută prin dispozițiuni speciale cuprinse în legile fiscale (7).

3) Reichsgesetzblatt, nr. 200.

4) În Austria a intrat în vigoare în 1934 „Das Wechselgesetz vom 18 August 1932, B. g. B-I 290.

5) R. Hermann—Otawskyj—Karl Kizling, Chronique de législation en matière de droit commercial, Annales de dr. com. 1932, 223. Rodoljo Sajovic, Rassegna di Legislazione Jugoslava, Anuario di dir. comparato, 1930, II, 556.

6) Antonio Gorski, Cronique de législation, Ann. de dr. com. 1927, 319.

7) În Germania se aplică în prezent Das Wechselgesetz von 27 Iulie 1932, iar în Italia Regio decreto 5 dic. 1933, nr. 1669: Modificazioni alle norme sulla cambiale e sulla vaglia cambiaria.

În Germania legea fiscală din 16 Iulie 1909 și apoi aceea din 1923, cuprinde următoarea dispozițiune: este considerată ca o cambie, în sensul prezentei, titlul care nu conține toate elementele esențiale ale cambiei dacă este dat unei alte persoane cu autorizația de a-i completa elementele ce-i lipsesc. Se prezumă că această autorizație a fost dată dacă titlul este denumit cambie.

Chiar înainte de această lege se ajunsese în Germania la recunoașterea valabilității cambiei în alb.

Este drept că o parte din doctrină se pronunțase contra sa, bazându-se pe dispozițiune art. 7 din ordonanța germană conform căreia un înscris din care lipsea una din condițiunile esențiale impuse de art. 4 nu dă naștere nici unei obligațiuni cambiale, iar declarațiunile puse pe un asemenea înscris (gir, aval, acceptare) nu au putere cambială.

Se pierdea însă din vedere că nu se susține că ar fi valabilă o cambie căreia îi lipsesc mențiunile esențiale. Așa vreme cât acestea nu au fost completate documentul nu valorează drept cambie.

Nu are deci o atare valoare decât după ce titlul a fost completat.

Art. 7 se referea la cambia necompletă definitiv, dar nu aceea necompletă la emitere, dar destinată a fi completată ulterior (8).

În Italia de asemenea, până la legea fiscală din 31 Decembrie 1907, modificată prin D. L. din 6 Iunie 1918, care consacră în mod formal cambia în alb, ea fusese recunoscută ca valabilă de doctrină și jurisprudență.

Sancțiunea prevăzută prin art. 254 c. com. it., relativ la lipsa condițiunilor esențiale ale titlului nu putea fi invocată contra validității cambiei în alb. Acestei dispozițiuni legale trebuia să i se dea aceeași interpretare ca și art. 7 din ordonanța cambială germană.

Codul de comerț nu prescrie prin nici un articol că atunci când trăgătorul sau emitentul își dau semnătura lor, cambia trebuie să cuprindă toate mențiunile esențiale.

O ordine cronologică în care trebuiesc să fie înscrise diferitele condițiuni esențiale impuse de legiuitor, nu e fixată de acesta. De asemenea nu se cere ca ele să fie scrise de una și aceeași persoană. Ele pot fi înscrise oricând și de oricine înainte sau după semnătură. Cambia trebuie să fie completă numai în momentul în care posesorul își valorifică drepturile decurgând din titlu, adică la prezentarea sa spre plată.

Nu se poate deci considera cambia în alb destinată a fi completată ca nevalabilă, căci ar însemna a se aplica o sancțiune neprevăzută de legiuitor, ceea ce ar fi arbitrar.

În sfârșit chiar în unele state în care nu există norme speciale nici în codul de comerț nici în legile cambiale sau fiscale, cambia în alb este utilizată și recunoscută ca valabilă, cum ar fi în Franța și Belgia.

Conform art. 110 c. c. fr. cambia trebuie să cuprindă anumite mențiuni esențiale, iar în cazul în care lipsește una dintre ele, ea își pierde valoarea sa, este socotită ca un simplu act sub semnătură privată și încetează de a produce valoarea executării cambiale față de toți posesorii săi.

Se poate însă ca vițiul să fie reparat ulterior și ca faptul să nu fie observat de terțiul posesor. Acest caz se apropie de acela al supoziției.

Cambia a fost emisă în alb, purtătorul său o completează și o transmite unei alte persoane. Ea va produce efectele unei cambii regulate.

8) Cosack, Lehrbuch des Handelsrechts t. II, par. 57, 105.

„En équité vis-à-vis des porteurs de bonne foi qui ont fourni la valeur de l'endossement et que rien au dehors n'instruisait du vice du titre celui-ci doit produire tous les effets d'une lettre de change régulière“ (9).

Prin urmare, cambia în alb numai în puține state e necunoscută. Datorită acestei împrejurări L. U. trebuie să se ocupe de ea și să o reglementeze pentru a se înlătura micile deosebiri ce existau între diferitele sisteme legislative.

Tot de aci se poate trage concluziunea că nu poate fi chestiunea de legiferarea unei instituțiuni imorale, deci nu poate fi pusă problema pe acest teren căci nu e de conceput ca atâtea state, dintre care unele sunt plasate pe un înalt plan moral, să fi reglementat o instituție cu un atare caracter.

Ținându-se seamă de această situație s'a ajuns la redactarea art. 10 din L. U. triumfând părerea delegației italiene și numai grație perseverenței acesteia.

S'a introdus în același timp în Convenție, Anexa II, articolul 3 pentru ca să se lase statelor contractante facultatea de a nu insera art. 10 din L. U. în legile lor naționale, întru cât unele delegațiuni au declarat că nu intră în intențiunea țărilor lor de a legifera cambia în alb din cauza abuzurilor cărora ea ar putea da naștere. Nu se putea impune acest institut țărilor care nu cunoșteau cambia în alb, nici celor ce practicau cambia în alb dar nu vroiau să o legifereze (10).

Adoptându-se soluția admisă la Geneva prin art. 12 din noua noastră lege cambială și recunoscându-se în mod explicit valabilitatea cambiei în alb, s'au tranșat discuțiunile și variațiile jurisprudențiale cărora le dăduse naștere nenorocita modificare a art. 273 c. com. făcută în anul 1900 (11).

S'a recunoscut în mod expres valabilitatea cambiei în alb, întru cât, cum foarte just observa Angeloni, prin art. 14 (art. 12 rom.):

a) se admite că titlul poate fi emis fără a fi completat, deci fără a cuprinde toate mențiunile esențiale;

b) se stabilesc limitele dreptului purtătorului de a completa cambia sau de a insera declarațiunile ce lipsește;

c) Se precizează efectele completării efectuate fără observarea limitelor stabilite (12).

* * *

Articolul 12, ca și 14 italian, nu tranșează însă toate problemele pe care le ridică cambia în alb, așa în cât rămâne ca ele să fie soluționate de doctrină și jurisprudență.

Din contextul art. 12 rezultă că o cambie în alb este aceea necompletă, pentru că nu cuprinde toate mențiu-

nile esențiale legale dar care poate fi completată ulterior, fie de primitorul său, fie de un posesor succesiv, fără a mai fi necesară intervenția emitentului, întru cât emiterea s'a făcut în atari condițiuni, cu această intenție.

Necompletarea trebuie să fie intenționată, nu întâmplătoare, fortuită din partea trăgătorului titlului.

Deci, noțiunea de cambie în alb se deosebește de aceea a cambiei necompete.

Deosebirea se bazează pe această intenție a emitentului de completare ulterioară a titlului.

Reiese aceasta din desbaterile ce au avut loc la Geneva cu ocazia introducerii acestei dispozițiuni.

Quassowski, delegatul Germaniei, a susținut că propunerea delegației italiene de a se reglementa cambia în alb, nu e prea clară.

„După părerea mea, trebuie să se facă o distincție între două cazuri, acel în care cambia este emisă și predată cu intențiunea ca dobânditorul său să completeze mențiunile lipsă și celălalt în care această intențiune nu există. Dacă propunerea italiană nu vizează decât primul caz nici o obiecțiune nu se poate ridica contra acestei propuneri, dar dacă ea cuprinde și pe al doilea, ea nu poate fi primită, căci efectele necompletării nu trebuie să fie reglementate în mod uniform în ambele cazuri“ (13).

La această obiecțiune a răspuns reprezentantul Italiei, Giannini, învederând că ea este nefondată.

„O chestiune prealbilă, a fost ridicată de delegația germană. D-l Quassowski a stabilit o deosebire între două situații. Or, a doua ipoteză nu se prezintă în practică și este chiar greu de conceput. Atrag atenția asupra cuprinsului articolului care nu se ocupă decât de cambia „care este completată conform înțelegerii intervenite între trăgător și posesor“. Dacă s-ar emite o cambie necompletă fără ca să existe o atare înțelegere, s'ar da pur și simplu, pentru a spune astfel, un chiffon de papier“ (14).

Rezultă aceasta și din raportul ce însoțește lucrările dela Geneva:

„In ce privește acest articol iată care este economia sa: Conferința a avut în vedere ipoteza unui titlu ce este destinat a deveni o cambie prin voința expresă a semnatarului său chiar dacă la origină acest titlu nu e complet în toate părțile sale (de exemplu, scadența, suma, etc.) (15).

În acest fel L. U. s'a alăturat soluției germane, îmbrățișată și de o parte din doctrina italiană sub vechiul cod (16).

Prin urmare, este neexactă părerea lui Angeloni că ar fi indiferentă cauza necompletării titlului, fie că

13) Quassowski, Comptes rendus, p. 179.

14) Giannini, idem, p. 179.

15) Rapport, nr. 35, p. 131.

16) Brunetti, La cambiale in bianco, 470 și urm.; Sorani, Della Cambiale II, 101; Longo Modica, Il carattere giuridico della firma in bianco, Catania, 1902; Cernelutti, Teoria giuridica della circolazione, 45, 138; Giannini, Azioni ed. Ecc. p. 111 în notă; Bolchini, La cambiale in bianco negli Studi in onore de V. Scialoja, t. II, p. 782 și urm.; Rocco, L'emissione di una cambiale in bianco e la sua natura giuridica, Riv. del dir. com. 1905. I, 349. Contra: Bonneli, Della cambiale, nr. 90, p. 183-184; Ascarelli, Appunti di diritto commerciale, III p. 314; Thael, Wechselrecht, p. 34; Lehmann, Lehrbuch des Wechselrecht, p. 108; Gaupp-Wagener, Blanko-Wechsel und Blanko-Accept.

9) Lescot, Des effets de commerce, t. I, nr. 176 p. 316 și urm.; Thaller-Percerou, Traité élem. de dr. com. nr. 1370, p. 234-235; Escarra, Annales de dr. com. 1908, p. 209 și urm.; Lyon-Caen-Renault, Traité de dr. com. IV, nr. 469 și urm.

10) Comptes rendus, p. 302.

11) I. N. Fițescu, Cambia, I, p. 193 și urm.; Pascanu, Pand. Rom. 1920, I, 286; I. L. Georgescu, Cambia în alb; Idem, op. cit. p. 195 și urm.; Friedman, Pand. Rom. 1924, I, 282; Toneanu, „Curierul Judiciar“ 1904, 255; Petruc, „Jurisprudența Generală“ 1924, nr. 210; Gruia, „Jurisprudența Generală“ 1925, nr. 22 sp. 1244.

12) V. Angeloni, La cambiale in bianco secondo l'art. 14 de la legge cambiaria, Foro it. 1934, IV, 65; Idem, La cambiale e il vaglia cambiario, p. 112.

ea ar fi datorită intențiunii celui ce a emis cambia, sau fortuită, involuntară (17).

Nu prezintă importanță un singur lucru, acela dacă titlul e mai mult sau mai puțin necomplet. Situația din punct de vedere juridic rămâne aceeași.

Pot fi lăsate în alb toate mențiunile esențiale pentru existența valabilă a cambiei.

În acest caz, după formula justă a lui Cernelutti, la cambiale in bianco reduce ai minimi termini il fenomeno cambiario nel suo lato formale, si realizza per essa il miracolo di cambiale senza documento (18).

E posibil ca numai părți sau chiar una singură dintre ele să se prezinte sub acest aspect, dacă s'a procedat astfel în mod voit din partea semnatarului titlului, înțelegând a se efectua completarea ulterior de către primitor sau de unul dintre succesivii săi posesori.

În toate aceste cazuri ne găsim în fața unei cambii în alb.

Numai în ipoteza contrarie în care omisiunea vreunei mențiuni a fost cu totul accidentală, involuntară, cambia rămâne un simplu document probatoriu ce nu este susceptibil de a produce efectele unui titlu de credit.

Este de asemenea indiferent dacă este chestiunea de o mențiune esențială a cărei lipsă e sancționată cu nulitatea titlului ca atare, sau de una a căreia lipsă o suplează legiuitorul prin dispozițiile sale legale.

Prin urmare, chiar dacă lipsește indicarea scadenței, a locului de emisiune sau de plată, posesorul titlului poate proceda la completare dacă astfel a fost intenția părților. În cazul contrar el trebuie să le lase în alb. Titlul e valabil și în lipsa acestora întru cât lacuna lor e completată de legiuitor prin art. 2 din lege.

Astfel, dacă nu a fost indicată scadența ea e socotită ca o cambie cu scadență la vedere. Cu toate acestea indicarea unei scadențe diferite e admisibilă, dacă trăgătorul a emis titlul astfel cu intenția de completare a sa conform înțelegerii prealabil stabilite.

Deci, pentru a se completa aceste lacune trebuie ca astfel să fi fost intențiunea trăgătorului, căci altfel se prezumă că el le-a lăsat în alb fiindcă a voit să se refere la prezumțiunile stabilite de legiuitor (19).

17) Aceeași părere ar părea că o îmbrățișează și **Bracco**, (op. cit. nr. 106, p. 190). Tot ca o cambie în alb cu posibilitatea de completare din partea primitorului sau a posesorilor succesivi ar trebui socotit după acest autor și titlul în care nu s'a trecut de trăgător, datorită unei scăpări din vedere deci unei omisiuni accidentale, o menține ce a fost convenită.

Dacă inserarea acelei mențiuni a fost realmente convenită și ea a fost înscrisă de primitor sau de un posesor succesiv, conform acelei convențiuni, ea trebuie să fie considerată ca valabilă întru cât soluția este conformă nu numai cu dispoziția legală, cu litera art. 12, dar corespunde și exigențelor practice.

Această soluție ar face ca sistemul nostru legal și al L. U. dela Geneva să se apropie de acel anglo-saxon ce adoptă o atare soluție în caz de omisiune a datei. În adevăr, prin art. 12 — B. of. Exc. — stabilește că dacă o cambie la un anumit termen dela emitere nu poartă data emisiunii sau dacă acceptarea unei cambii cu scadența la un anumit termen dela vedere nu e dată, orice posesor poate să înscrie data adevărată a emisiunii sau a acceptării și cambia va fi plătită conform cu aceasta.

Din expunerea făcută reiese însă o diferențiere destul de importantă între cei doi autori.

18) **Cernelutti**, Titoli di credito, nr. 8.

19) **Rapport**, nr. 36, p. 131; **Comptes rendus**, p. 136.

Dacă el procedă în acest caz la o completare a lor, contrariu prezumțiunilor stabilite de legiuitor, ar comite un abuz sau chiar un fals și s'ar aplica dispozițiunile art. 88 din lege.

Trebuie să se ajungă la această concluzie, întru cât art. 12 nu face nici o deosebire între diferitele elemente ale unei cambii.

Prin urmare părerea celor ce susțin, chiar sub imperiul noiei legi, că titlul trebuie să cuprindă cel puțin denumirea de cambie și ordinul de plată pentru a fi chestiunea de o cambie în alb, nu este exactă (20).

Această opinie ce era combătută și în trecut nu poate fi admisă în sistemul legislativ actual.

Nici din litera nici din spiritul art. 12 (10 L. U.) nu rezultă acest lucru.

De asemenea nu reiese cătuși de puțin din contextul său că o cambie ce se prezintă completă cu ocazia valorificării sale trebuie să fi fost la emiterea sa o cambie.

Fără îndoială că se impune ca pe titlu să existe o semnătură, aceea a trăgătorului, căci altfel nu ar exista situația prevăzută de legiuitor. Neîndeplinindu-se această condițiune nu s'ar putea susține că există o cambie necompletă la emitere dar care poate să fie completată ulterior fără a mai fi necesară intervenția trăgătorului.

Este suficientă însă semnătura acestuia pentru a se constitui obligațiunea cambială, așa precum este situația și în caz de aval, acceptare, etc. Cheea valabilității cambiei în alb e subscrierea trăgătorului, căreia legiuitorul îi atribuie, în principiu paternitatea conținutului său.

Ea constituie „l'elemento precipuo da cui scaturisce, l'obbligazione cambiaria”. Pe ea se greșează obligațiunile asumate de ceilalți semnatori ai cambiei. De aceea nu poate fi socotit ca intrând în cadrul legii titlul pe care nu ar figura decât semnătura avalistului, a girantului ori a acceptantului, dar pe care ar lipsi aceea a trăgătorului (21).

Aceeași ar fi situația chiar dacă pe titlu s'ar afla o semnătură, însă care din cauza mențiunilor de care e însoțită sau a altor împrejurări nu ar putea fi socotită ca aceea a trăgătorului.

Dreptul de a o completa îl are atât originalul primitor al titlului cât și succesivii posesori ai săi.

Dreptul de completare ce le este acordat aparține, după doctrina germană, așa numitelor drepturi de formare „*Gestaltungsrecht*” (22).

El trece în mod irevocabil în patrimoniul primitorului odată cu predarea, consemnarea titlului.

De aceea moartea, falimentul sau punerea sub interdicțiune a trăgătorului nu pot constitui o piedică pentru efectuarea acestei operațiuni. Aceeași soluție trebuie adoptată în ipoteza în care mandatul sau dreptul

20) **Lenhoff** A. Einfuehrung in das Einheitliche Wechselrechts p. 8; **Kessler** Fr. Kommentar zum Wechselgesetz, art. 10 obs. 2. Cpr. **Lango Modica**, Il curattere giuridico della firma in bianco, 41. **Contra**: **Staub-Stranz**, Kommentar zum Wechselgesetz, art. 10, obs. 3, p. 154; **Bracco**, La legge uniforme sulla cambiale, nr. 104 și 105, p. 118 și urm.

21) După **Bonelli**, Semnătura trăgătorului poate lipsi dacă el semnează în altă calitate cum ar fi aceea de acceptant sau girant (op. cit. nr. 94, p. 190).

22) **Herzberg**, Ausfuehrungsrecht bei Blankoakzept, (1914); **Staub-Stranz**, op. cit., art. 10, obs. 36, p. 155; **Lehmann**, Lehrbuch des Handelsrecht, 642; **Hacmann**, Beitrage zum Wechselrecht mit besonderer Veruecksichtigung des un'auteren Wechselverkehrs, 103.

de reprezentare al celui ce a semnat în numele altuia a încetat (23).

Completarea se poate face și de un terț posesor al titlului, căci dreptul de completare este transferabil (24).

Primitorul poate transmite proprietatea cambiei în alb prin tradițiunea titlului *brevis manu* (Blankoübergabe) dacă numele său nu este arătat prin titlu ori printr'un gir plin sau în alb. Prin aceasta se trece și dreptul de completare.

Acest drept nu ar putea fi însă transferat în mod separat, izolat. El constituie o parte integrantă a dreptului asupra cambiei în alb, care în general este un drept de proprietate asupra sa.

Acel ce a emis cambia în alb nu poate formula nici o obiecțiune contra acestei transferări. El obligându-se cambiar printr'un titlu ce nu indica numele primitorului și-a manifestat în mod neîndoelnic voința de a răspunde față de oricine ar deveni posesor al titlului.

Cambia transmisă în acest fel nu devine prin aceasta un titlu la purtător, ci își păstrează natura sa de titlu la ordin.

Primitorul titlului ce procedează în acest fel nu poate fi făcut responsabil, căci trăgătorul ce pune în circulație o cambie în alb face ca ea să circule prin aceasta chiar mai înainte de completare.

Numai în cazul în care i-s'ar fi interzis acest lucru la emitere el ar fi expus la aceasta.

De aci s'a tras concluzia că moartea, falimentul sau interdicțiunea posesorului titlului nu împiedică ca moștenitorii, sindicul sau reprezentantul legal să procedeze la completare.

„Un titlu în alb își păstrează valoarea sa față de succesorii primitorului”.

„De exemplu, administratorul unui faliment (sindicul) are dreptul de a completa o cambie în alb remisă celui declarat în stare de faliment și să o valorifice contra celui ce a semnat-o.

„De asemenea moștenitorii primitorului pot face același lucru dar numai în limitele convenite la început între trăgător și acesta din urmă” (25).

(Va urma).

D. GALEȘESCU-PYK.

Profesor universitar

23) **Vivante**, op. cit. nr. 1113, p. 347; **Bonelli**, op. cit. nr. 91, p. 187; **Cas. Roma** 14 dec. 1901, *Foro it.* 2. 90; **Cas. Palermo** 15 Febr. 1904, *Legge*, 687; **Lehmann**, op. cit. par. 108, nota 6; **Grunhut**, *Wechselrecht*, I, par. 64, nota 8; **Hacmann**, op. cit. 105; **Riek**, *Kommentar zum Wechselgesetz* (1933) p. 56; **R. G.** (*Amtliche Sammlung der Entscheidungen des Reichsgerichts in Zivilsachen*) 11, 7; **R. G.** 11, 8, **R. G.** 33, 14; **R. O. H. G.** (*Entscheidungen des Reichsoberhandelsgericht*, 21, 324; **O. G.** (*Entscheidungen des Obersten Gerichtshof Wien*) in *Sz. X*, nr. 79.

24) **Bracco**, op. cit. nr. 92, p. 172 și 97. p. 179; **Mazzone Carlo**, *Il processo cambiario nella nuova legge di cambio*, *Rassegna giuridica Nissena* 1934, 136; **Angeloni**, op. cit. nr. 41, p. 115.

Kessler, *Kommentar zum Wechselgesetz*, art. 10, obs. 3; **Riek**, *Kommentar zum Wechselgesetz*, I, 56; **Staub-Stranz**, op. cit. art. 10 obs. 10 p. 160; **Lenhof**, op. cit. nota 23.

Sub vechiul cod: **Vivante**, op. cit. III, nr. 1113, p. 347; **Bonelli**, op. cit. nr. 99, p. 200; **Ascarelli**, op. cit. III, p. 315.

25) **Schneider-Fick**, *Commentaire du code fédéral des obligations*, nr. 31, sub art. 722, p. 294; **R. O. H. G.** 17, 211; **R. G.** 8. 50,

MASURILE DE SIGURANȚA ÎN DREPTUL PENAL

D-l Nicolae I. Tanoviceanu este un tânăr penalist român, de a cărui activitate credem că se va vorbi în curând în publicistica noastră juridică. Fiul defunctului profesor I. Tanoviceanu, d-l Nicolae I. Tanoviceanu înțelege să meargă mai departe pe calea deschisă de tatăl său. Consacrându-și, de ani de zile, întreaga activitate dreptului penal, d-sa nădăjduiește—și noi care îi cunoaștem manifestările, suntem siguri că va isbuti — să aducă o contribuție personală în materia aceasta atât de importantă pentru existența unei colectivități, mai ales astăzi, când în răsturnarea tuturor valorilor, normele dreptului penal sunt chemate să pună o stavilă instincțelor și să îngrădească ambițiile fiecăruia în limitele compatibile cu siguranța tuturor.

* * *

Teza de doctorat a d-lui Tanoviceanu este una din manifestările d-sale — nu cea dintâi — în domeniul dreptului penal. Este vorba de chestiunea, de o însemnată pe care nu o mai contestă nimeni, a așa numitelor măsuri de siguranță. S'a observat într'adevăr că pedeapsa ca sancțiune a faptelor penale nu corespunde întotdeauna scopului pentru care pedeapsa a fost prevăzută. Se știe că, cel puțin astăzi, după o lungă evoluție, pedeapsa nu urmărește numai sancționarea unui fapt. A existat o vreme — și perioada a fost lungă — când ceea ce se avea în vedere era exclusiv sancționarea. Dacă cineva a săvârșit un fapt penal, el trebuia „pedepsit”. Pedeapsa aceasta care nu era decât o răzbunare a început prin a fi individuală, dela victimă la autor. Sub influența unei serii de factori, pe cari d-l Tanoviceanu îi arată în toată complexitatea lor, ea s'a transformat însă cu timpul, din individuală în socială. Sancțiunea nu se mai aplică de către victimă. Se aplică, prin anumite organe, de către colectivitate. În această nouă fază, sancțiunea își conservă totuși caracterul de „pedepsă” sau de răzbunare. Satisfacțiunea victimei nu se mai obține direct. E însă tot o satisfacțiune în același sens ca și mai înainte. Evoluțiunea e încă imperfectă. A fost nevoie de mișcarea pornită de Beccaria și, în special, în secolul al 19-lea, de școala pozitivistă pentru ca pedeapsa să-și schimbe caracterul. Sancțiunea nu mai este atât un mijloc de răzbunare al individului cât un mijloc de apărare a societății. Ceea ce interesează nu este în primul rând ca victima să obțină satisfacție, este ca societatea să fie pusă la adăpost. Cu alte cuvinte, pedeapsa trebuie să urmărească nu numai să sancționeze un fapt care s'a produs, ci mai ales, să împiedice fapte care ar trebui să se producă în viitor. În felul acesta însă, atențiunea se deplasează dela faptul penal la autorul infracțiunii. Delictului în abstract i se substituie persoana concretă a infractorului. Este o evoluție dela ideile spre realitate. Procesul care a dus la ceea ce s'a numit individualizarea pedepsei.

* * *

În cadrul acestei noi concepțiuni care își propune nu numai să sancționeze faptul ci să împiedice recidiva sau să înlăture contagiunea, problema care se pune — și de care se ocupă și d-l Tanoviceanu — este de a se găsi mijloacele cele mai potrivite nu pentru pedepsirea infractorului ci pentru îndreptarea lui. Or, pedeapsa propriu zisă nu duce întotdeauna la acest

rezultat. Din contră, s'a observat de pildă, pentru a lua exemplul cel mai caracteristic, că un minor infractor supus regimului penal de drept comun, în loc să se amendeze este victimă a unor influențe care fac din el în mod sigur un recidivist. Tot astfel, în cazurile în care infracțiunea ar fi rezultatul unor anumite deprinderi sau a unei anumite eredități, pedeapsa neavând nici o legătură cu cauzele determinante ale infracțiunii, infractorul e gata să săvârșească noi infracțiuni, tocmai pentru că neacționându-se asupra cauzelor nu se pot înlătura, prin pedeapsă, efectele. În felul acesta s'a ajuns la convingerea că pe lângă pedeapsa propriu zisă e nevoie și de alte măsuri care să corespundă, scopului așa cum l'am schițat. Este obiectul „măsurilor de siguranță” cari atât în doctrină cât și în dreptul pozitiv iau, pe fiecare zi, o dezvoltare din ce în ce mai mare.

* * *

D-l Tanoviceanu se ocupă în lucrarea d-sale de măsurile de siguranță atât din punctul de vedere teoretic cât și din punctul de vedere al realizărilor pe cari măsurile de siguranță le-au găsit în diferitele legiuri penale. D-sa examinează în primul rând manifestările prin care „starea de pericol” pe care o poate prezenta cineva să revelează cercetătorului. Starea aceasta de pericol derivă fie din starea mintală a persoanei cercetate, fie din felul de viață pe care persoana îl duce, fie în sfârșit din antecedentele judiciare pe care ea le prezintă. Fiecare dintre manifestări reclamă o „terapeutică” corespunzătoare. Internarea într'un ospiciu în primul caz, internarea într'un așezământ agricol sau industrial, în cazul al doilea. În sfârșit deportațiunea sau relegarea în anumite localități, sunt mijloacele prin care doctrina — și le-am menționat numai pe cele curente — propune să se reacționeze împotriva diferitelor manifestări ale „stărei de pericol”. Aceste mijloace au trecut însă din doctrină în practică și d-l Tanoviceanu expune pe larg, în partea a doua a lucrării sale, formulele la cari legislația pozitivă a crezut că trebuie să se oprească în preocuparea de a transforma pe infractor în „om de treabă” dar și cu grija, asupra căreia d-l Tanoviceanu insistă cu deosebire, de a nu se pune în pericol libertatea fiecăruia sub pretextul asigurării sau apărării tuturor. Partea aceasta a lucrării d-lui Tanoviceanu este poate cea mai interesantă și ea arată în ce fel ideile evoluează dela abstracțiune spre realitate și din lucrările de doctrină spre textele dreptului pozitiv.

* * *

În sfârșit și este un punct care trebuie relevat, d-l Tanoviceanu arată că măsurile de siguranță nu se pot concepe și realiza eficace decât pe plan internațional, raliindu-se astfel la concepțiunea după care combaterea infracțiunii departe de a se limita la hotărele unei țări trebuie să formeze obiectul de preocupare al colectivității popoarelor.

* * *

Prin grija cu care este scrisă și prin bogatul material documentar pe care îl aduce, lucrarea d-lui Tanoviceanu constituie o reală contribuție la studiul atât de important al măsurilor de siguranță. Metoda aplicată de autor în tratarea chestiunii arată seriozitatea

formațiunii științifice pe care d-l Tanoviceanu a dobândit-o în anii de studiu din țară și dela Paris și pune în evidență calități cari nădăjduim că se vor manifesta și cu prilejul lucrării căreia d-l Tanoviceanu i se consacră azi și anume comentariul noului cod penal român pe care are cinstea să-l pregătească în colaborare și după directivele eminentilor magistrați d-l Viforeanu, procurorul general al Înaltei Curți, și d-l Eugen Petit, consilier la Curtea de Casație.

NICOLAE C. SCHINA

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența dela 28 Ianuarie 1935

Președinția d-lui. T. MAGHERU, consilier

Evalampia Cernit cu Dimitrie Cernit și Oficiul stării civile Cetatea Albă

Decizia nr. 125. Dosar nr. 69/934

Acte de stare civilă. Naștere. Inscrisă peste termenul de 3 zile. Acțiune în desavuare din partea tatălui. Copil născut la 180 zile după căsătorie. Presumpție. Nelegitimarea lui. Inscrierea copilului numai pe numele mamei. Art. 286 c. civ., art. 29, 39 și 58 din legea actelor de stare civilă din 1929.

1. — Potrivit art. 39 din legea accelerării judecăților din 1929 se aplică și înaintea Curților de apel dispozițiunile art. 29 din aceeași lege, după care instanțele de fond sunt obligate a examina și în lipsa părților, probele și chiar cererile asupra fondului bazate pe aceste dovezi, dacă le găsesc întemeiate.

Prin urmare instanța de apel examinând proba rezultată din decizia de divorț, dovadă admisă de instanță prin jurnalul din 8 Februarie 1933, deci dobândită cauzei, nu a violat dispozițiunile legii.

2. — Prin aliniatul II de sub art. 286 c. civ. legiuitorul acordând bărbatului dreptul de a contesta legitimitatea copilului născut mai de vreme de 180 zile dela data căsătoriei, stabilește în favoarea bărbatului o presumpție pe temeiul căreia copilul este considerat nelegitim prin simpla dovadă a nașterii lui în epoca arătată. Acest drept de desavuare este refuzat bărbatului în aceste două cazuri limitativ enumerate:

a) când bărbatul a cunoscut înainte de căsătorie că femeia este gravidă și b) a luat parte la actul de naștere al copilului și l'a subscris.

Prin urmare, soțul refuzând în nici una din aceste ipoteze care să-i ridice dreptul de a desavua, dreptul de a invoca prezumțiunea stabilită în favoarea sa prin art. 286 aliniatul II rămâne valabil și ca atare instanța de apel nu a comis nici o greșită interpretare a textelor enumerate și niciun exces de putere când a decis că copilul este nelegitim. Textele din actele de stare civilă nu au modificat întru nimic dispozițiunile din codul civil privitoare la filiațiune sau paternitate.

Curtea,

Având în vedere deciziunea atacată din care rezultă că, în baza procesului-verbal încheiat la 6 Aprilie 1932, de către Ofițerul stării civile al Municipiului Cetatea Albă, care constată declarația după termen a nașterii copilei Elena, rezultată din căsătoria soților Dimitrie și Evalampia Cernit, Parchetul Tribunalului Cetatea Albă, a cerut acelui tribunal ca în conformitate cu disp. art. 31 din legea privitoare la actele de stare ci-

vilă, să ordone înscrierea acestei nașteri, ce a avut loc de fapt la 1 Ianuarie 1930;

Că, tribunalul, prin sentința nr. 175 din 1932, dată în urma susținerilor contradictorii ale soților și a concluziunilor procurorului, a admis această înscriere în sensul celor constatate prin procesul-verbal dresat de Oficiul de stare civilă;

Că, în contra sentinței tribunalului făcându-se apel de către soțul Dimitrie Cernit, Curtea din Chișinău, prin decizia atacată cu prezentul recurs, a admis acest apel și reformând în parte sentința tribunalului, a dispus înscrierea nașterii copilei Elena, ca copil nelegitim;

Având în vedere că, pentru a decide astfel Curtea de fond constată că prin sentința de divorț a Tribunalului Cetatea Albă, confirmată prin decizia nr. 9 din 1933 a Curții de Apel Chișinău s. II-a, s'a admis în favoarea soțului Dimitrie Cernit, acțiunea de divorț intentat de dânsul în contra soției sale Evalampia, constatându-se că soția la 5 luni după căsătoria lor, a dat naștere unui copil, fără ca între dânsii să fi existat mai înainte de căsătorie, relații de intimitate, pentru care motiv soțul a și refuzat să declare nașterea la oficiul stării civile;

Că, motivează Curtea, după dispoz. art. 286 c. c., soțul poate contesta legitimitatea copilului conceput mai devreme de 180 zile dela data căsătoriei, afară de cazurile prevăzute în art. 288 c. a., și anume dacă a cunoscut că se căsătorește cu o femeie gravidă și a consimțit la căsătorie pentru a aranja situațiunea ei, sau dacă a asistat la facerea actului de naștere și l'a subseris, sau actul conține declarația sa că nu știe carte;

Că, această contestație din partea bărbatului căsătorit se exercită pe calea unei acțiuni în desavuare numai când copilul are deja o filiațiune constatată prin actul de naștere, sau posesie de Stat constantă; ceea ce în speță nu există;

Că, pe temeiul prevederilor din art. 57 din legea actelor de stare civilă, tribunalul nu putea în speță să ordone înscrierea pe numele tatălui, ci față cu opunerea acestuia era obligat să stabilească, în prealabil, dacă mama nu caută să înscrie prin fraudă copilul pe numele soțului său;

Că, dacă ar fi ca în toate ipotezele să se aplice prezumția de legitimitate din art. 286 c. c., nu s'ar mai fi cerut prin art. 31 din legea actelor de stare civilă ca tribunalul, înainte de a ordona înscrierea, să cheme rudele cele mai apropiate și direct interesate, cât și pe cei obligați la facerea declarației de naștere și nu ar mai fi acordat, prin art. 33 din aceeași lege, drept de apel oricărei părți interesate, ci, constatându-se existența căsătoriei dintre mamă și bărbatul său, s'ar fi ordonat de plano înscrierea copilului născut în timpul căsătoriei, indiferent de obiecțiunile prezentate de bărbat.

Asupra motivului I de casare astfel formulat :

1) Omisiune esențială. Nemotivare.

Curtea de Apel, în corpul sentinței, aduce motive și fapte care nu nici nu au fost puse în discuție în ședința din 26 Septembrie 1935 și anume invoacă faptul că între apelantul Dimitrie Cernit și intimata Evalampia Cernit, s'a pronunțat divorțul pe motiv de injurie gravă și anume cum că intimata Evalampia Cernit, a născut un copil înainte de 180 zile după căsătorie, care divorț a fost confirmat prin sentința Curții de Apel.

Or, aceste împrejurări nu au fost puse în discuție în ședință, spre a fi combătute ceea ce rezultă din procesul-verbal a acestei ședințe din 26 Septembrie 1935.

Având în vedere că, după cum rezultă din jurnalul dela 18 Februarie 1933, al Curții de Apel, soțul apelant cerând să facă dovada că, acțiunea de despărțenie intentată de dânsul se bazează pe legitimarea copilului a cărui paternitate o contestă, Curtea de fond a admis această cerere, iar în acest scop dosarul de divorț a fost atașat la cel de fond;

Că, în ședința dela 27 Septembrie 1933 luându-se în cercetare apelul în fond, iar soțul Dimitrie Cernit și Oficiul de stare civilă lipsind, Curtea, în urma concluziunilor puse numai de soție și reprezentantul ministerului public, a admis în parte, după cum s'a arătat apelul soțului;

Că, prin prezentul motiv de casare se invoacă omisiune esențială și nemotivare pentru că, Curtea de apel luând în considerare decizia care a pronunțat divorțul între soți, s'ar fi întemeiat pe dovezi și împrejurări ce nu ar fi fost puse în discuțiune în ședința când s'a desbătut apelul;

Considerând că, potrivit art. 39 din legea accelerării din 1929, se aplică și înaintea Curților de apel dispozițiile din art. 29 din această lege, după care instanțele de fond sunt obligate a examina și în lipsa părților, dovezile propuse de ele, putând admite și în absența lor excepțiile, probele și chiar cererile asupra fondului bazate pe aceste dovezi, dacă le găsesc întemeiate;

Că astfel fiind, Curtea de Apel a fost autorizată, chiar în lipsa apelantului Dimitrie Cernit să examineze în speță proba rezultând pentru dânsul din decizia de divorț în discuțiune, dovada aceasta fiind admisă de instanță, prin jurnalul dela 8 Februarie, 1933 și deci fiind dobândită cauzei;

Că dar, motivul de casare este nefondat și se respinge.

Asupra motivului II și III de casare :

2) Violarea art. 58 din legea actelor stării civile.

După dispozițiile art. 58 din legea stării civile, se cere ca actul de naștere să cuprindă între alte elemente: pronumele, numele, vârsta și profesiunea părinților. Deci, cu violarea acestui articol, Curtea a ordonat înscrierea copilului numai pe numele mamei, cu toate că în fapt constata că copilul a fost născut din părinții E. Cernit și D. Cernit, legal căsătoriți.

3) Exces de putere. Greșită interpretare a art. 50 din legea stării civile art. 286, 288 cod. civ. și art. 62 legea stării civile.

În conformitate cu dispozițiunile legii stării civile, art. 50, dacă nașterea a fost declarată după termenul legal, sau moartea după înmormântare, sau dacă aceste evenimente nu, au fost de loc declarate, ele nu se vor înscrie în registre decât în temeiul unei hotărâri judecătorești.

Legiuitorul prevăzând pentru trecerea termenului legal, că această înscriere să se facă în temeiul unei hotărâri judecătorești, a înțeles ca să stabilească împrejurările prevăzute în art. 58 legea stării civile, adică anul, luna, ziua și ora nașterii, sexul copilului, pronumele ce i se va da și cofesiunea care-i aparține, pronumele, vârsta, profesiunea părinților și domiciliul lor, locul nașterii, etc., iar nu exclusiv numai numele părinților.

Deci, greșit a interpretat Curtea art. 50 din legea stării civile pentru că s'a pronunțat numai în ce privește numele părinților, și pe această cale sumară și în baza unor dovezi

neconcludente (în speșă pronunțarea divorțului pe motiv de injurie gravă), a hotărât ca copilul să se înscrie numai pe numele tatălui, cu toate că în corpul sentinței constată în fapt că nașterea a avut loc în timpul căsătoriei.

Conform art. 286, cod. civ.: „Bărbatul va putea să nu recunoască pe al său copil, dacă dă dovadă că în cursul timpului cuprins între cea de 300 și între aceia a 180-a mai înainte nașterii copilului, a fost în imposibilitate fizică de a coabita cu soția sa”. Calea pe care bărbatul poate să facă această dovadă, în conformitate cu principiul în unanimitate admis de doctrină și jurisprudență, este calea „acțiunii în desavuare”, adică după dreptul comun și pe calea unei acțiuni principale, iar nici de cum pe calea incidentală și după legea stării civile, după cum este cazul în speșă. Căci dacă presupunem pentru un moment că mama ar declara nașterea copilului în termen legal Ofițerului stării civile, adică în termen de 3 zile dela naștere, iar tata s'ar fi opus la înscrierea pe nume sau cerea proba cu martori și acte, care se poate admite această discuțiune înaintea Ofițerului de stare civilă, care nu este o instanță de judecată, ci un simplu funcționar obligat la înscrierea faptelor ce i se dau în baza declarației și din momentul ce constată că nașterea a fost în timpul căsătoriei.

În speșă însă, fiindcă declarația s'a făcut trecând termenul de 6 luni, după cum se constată din procesul-verbal al Ofițerului stării civile Cetatea Albă, hotărîrea înscrierii, în conformitate cu art. 31 alin. 2 din legea stării civile, urmează să fie făcută de tribunalul cu drept de apel la Curtea de apel și cu citarea părților și rudelor apropiate. Rațiunea dispoziției acestui articol este că prin trecerea timpului se uită și se șterg din amintire împrejurările foarte importante și care trebuiesc să fie înscrise în actul de naștere sau moarte, de exemplu: data, locul, etc.;

Așa fiind, Curtea greșit interpretează dispozițiunile art. 286 și 288 cod. civ. și art. 50 din legea stării civile, arătând că soțul are dreptul să conteste paternitatea fiind crezut pe cuvânt conform art. 286 cod. civ. „și mai departe” considerând că toate aceste contestațiuni din partea bărbatului se exercită pe calea unei acțiuni în desavuare, atunci când copilul are deja o filiațiune constatată prin actul de naștere, și deci pe aceste considerațiuni, cu toate că în speșă este o instanță specială pentru: 1) ordonarea înscrierii în registrele stării civile pe baza declarațiilor persoanelor în drept prevăzute în art. 57 din legea stării civile, între cari și mamă și 2) aplicarea amenzilor la contravenienții la legea de față, în conformitate cu art. 117 din legea stării civile, cum era cazul, iar nu prin exces de putere să-și asume dreptul de a judeca pe această cale sumară și urgentă (conform art. 35 din legea stării civile), paternitatea copilului și a ordonat înscrierea pe numele mamei, ca și cum ar fi cazul copilului nelegitim, vizat prin art. 62 legea stării civile, ceea ce iar Curtea a făcut prin exces de putere și greșită interpretare.

Considerând că, prin alin. II de sub art. 286 c. c., legea acordând bărbatului dreptul de a putea contesta legitimitatea copilului născut mai devreme de 180 zile dela data căsătoriei, prin aceasta stabilește în favoarea bărbatului o prezumție, pe temeiul căreia copilul, deși născut în timpul căsătoriei, este însă considerat ca nelegitim, numai prin simpla dovadă a nașterii lui în epoca sus arătată; că acest drept în denegarea paternității acordat bărbatului prin citatul text de lege, îi este refuzat numai în cele două cazuri enumerate de art. 288 c. c., și anume atunci când bărbatul a cunoscut înainte de căsătorie că femeia este însărcinată, sau a luat parte la actul de naștere al copilului, și l'a scris sau actul conține declarația sa că nu știe să subscrie;

Având în vedere că, recurenta nu a susținut la fond și nici astăzi prin motivul II și III de casare nu susține că, soțul său s'ar fi aflat în vreuna din aceste două excepțiuni, singurele de natură a-i ridica, conform dispozițiilor din condica civilă, dreptul de a invoca prezumția stabilită în favoarea sa prin art. 286 alin. II c. c.; că, dânsa invoca numai violarea și greșita interpretare a textelor enumerate din legea actelor de stare civilă, și exces de putere prin greșita interpretare a art. 286 și 288 c. c.;

Că însă dânsa nu a mai dezvoltat oral partea din aceste motive bazată pe excesul de putere pe care Curtea de fond l'a comis, prin greșită interpretare a art. 286 și 288 c. c., atunci când a admis opunerea soțului, deși nu a fost formulată printr-o acțiune în desavuare, dedusă pe cale principală și ca atare această susținere din motivele de casare nu mai are a fi examinată;

Că, în ce privește textele din legea act. stării civile a căror violare se invoacă, prin ele legiuitorul nu modifică întru nimic principiile fixate prin art. 286 alin. II și 288 c. c., întru cât acele texte, ca de altfel întreaga lege specială citată, cuprind numai dispozițiuni de procedură pentru întocmirea actelor de stare civilă fără a dispune nimic privitor la raporturile de filiație sau paternitate reglementate prin normele prevăzute în condica civilă și deci fără a le aduce nici o modificare;

Că, astfel fiind și aceste ultime motive devin nefondate, iar în consecință recursul urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S I-a

Audiența dela 1 Martie 1935

Președinția d-lui AL. IUCA președinte

Felicia Doiciu cu Nicoleta Doiciu și alți

Decizia nr. 395/935 Dosar nr. 1326/933

Partaj. Vânzarea la licitație a bunurilor succesiunii către unul din comoștenitori. Dacă trebuie să plătească dobânzi la suma cu care s'a adjudecat. Veniturile rezultate din imobil trebuie aduse la masa succesorală. Art. 786 c. civ.

Potrivit art. 786 c. civ., adjudecarea unor bunuri din succesiune asupra unui comoștenitor nu constituie o vânzare, ci o operațiune preliminară a partajului, de unde urmează ca o consecință necesară ca sumele dobândite drept preț al cumpărării nu sunt producătoare de dobânzi până ce n'a intervenit hotărîrea fixală de partaj. Însă, comoștenitorul care în tot acest timp a avut folosința imobilelor adjudecate este obligat —, tocmai pentru a se menține egalitatea între moștenitori, să aducă la masa succesorală de împărțit veniturile bunurilor posedate de comoștenitor, căci ele constituiesc elemente active în patrimoniul succesiunii și asupra lor toți comoștenitorii au drepturi egale.

Curtea,

Asupra recursului făcut de Felicia Doiciu ca tutoare a fiicei sale Nicoleta și Pascal Buholtz, ca tutore ad-hoc al minorului Al. Doiciu, în contra deciziei nr. 98 din 1934 a Curții de Apel Galați s. I-a dată în proces cu Ecaterina Buzdugan.

Văzând motivul I de recurs :

1. Violarea art. 786 cod. civ., precum și a principiului fundamental de egalitate între toți comostenitorii, — principiu care domină întreaga materie a partajului.

Am arătat că succesiunea avea două din imobilele sale ipotecate la Banca Comercială Română, la Banca Agricolă, ipotecile cesionate Băncii Comerciale Române cu dobânzi destul de mari și în urmă reduce conform legii cametii.

Am arătat de asemenea că, Curtea de Apel a decis ca d-ra Ecaterina Doiciu adjudecatara, să obțină, ordonanțele de adjudecare, fără depunerea prețului în timp ce ipoteca continua să existe în favoarea Băncii Comerciale Române cu procente foarte mari.

Cu alte cuvinte, pe baza ordonanțelor de adjudecare emise fără depunerea prețului, pe baza deciziei Curții, d-ra Ecaterina Doiciu a devenit proprietara imobilelor adjudecate asupra sa, a exploatat aceste imobile, iar în acest interval de timp dobânzile creșteau la Bancă, datoriile nefiind achitate, iar această creanță a Băncii urmează a fi achitată de către comostenitorii recurenți pentru 2/3.

Am arătat și am susținut că, în baza principiului fundamental al egalității între toți comostenitorii, precum și a principiului stabilit de art. 786 cod. civ., partajul este declarativ de drepturi; urmează că d-ra Ecaterina Doiciu este considerată ca proprietară în baza ordonanțelor de adjudecare din momentul morții lui Nicu Doiciu și în această calitate de proprietară a avut și folosința exclusivă a acestor imobile.

În consecință, d-ra Ecaterina N. Doiciu, devenind proprietară în baza art. 786 și a ordonanțelor de adjudecare, și având folosința acestor imobile, este obligată a plăti succesiunii dobânzile la prețul adjudecării, care nu a fost depus.

Deciziunea Curții care a dispensat-o de depunerea prețului, nu a dispensat-o și nici nu o poate dispensa, de plata dobânzilor la aceste sume, căci s'ar fi violat principiul fundamental care domină materia partajului.

Curtea respinge argumentarea, motivând, că, Curtea a dispensat pe d-ra Doiciu, de a consemna suma și că abia în momentul împărțelii definitive se va putea ști dacă există oarecari restituțiuni a se face între comostenitori și că comostenitorul adjudecatar devine proprietar în baza împărțelii, iar nu ca rezultat și prin consecință, adjudecatara, d-ra Ecaterina Doiciu, trebuia să aducă la succesiune veniturile pe care le-a realizat ea dela zisele imobile, iar nu dobânda legală la prețul adjudecării.

Hotărînd astfel, Curtea a violat principiul fundamental al egalității între comostenitori și dispozițiunile art. 786 codul civil.

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă că la 3 Mai 1928 reclamanta Ecaterina M. Doiciu a intentat acțiune la Trib. Covurlui în contra fraților săi Alexandru și Nicoleta Doiciu, cerând partajarea în trei părți egale a averii succesoriale formată din 4 imobile ce specifică, rămase pe urma părintelui lor def. Nicolae Doiciu;

Că Tribunalul Covurlui s. II-a, după ce prin sentința nr. 276 din 1928 a admis în principiu cererea, a dispus prin sentința nr. 433 din 16 Septembrie 1929 vânzarea imobilelor care formează masa succesorală prin licitație publică, ele neputând fi comod împărțite în natură, vânzare care s'a și efectuat, adjudecându-se prin ord. nr. 4880 din 30 Martie 1932 imobilul din Galați str. Domnească nr. 117 asupra creditoarei ipotecare Banca Comercială Română, iar celelalte 3 imobile care formau restul succesiunii, și anume imobilul din

Galați str. V. Poenaru nr. 13 la 8 Mai 1930 pentru suma de 1.340.000 lei, imobilul din Galați str. Portului la 4 Decembrie 1930 pentru suma de 1.801.000 lei și via din Filești la 9 Februarie 1933, pentru 530.000 lei, au fost adjudecate asupra moștenitoarei Ecaterina Doiciu;

Că adjudecatara cerând Trib. Covurlui eliberarea ordonanțelor de adjudecare fără depunerea prețului — pe motiv că pentru o treime este moștenitoare, pentru celelalte două treimi este scutită de consemnare, în baza drepturilor sale de moștenitoare și coproprietară, Tribunalul Covurlui s. I-a prin jurnalele nr. 3493 din 9 Martie 1931, și 2401 din 16 Februarie 1931 a respins cererea, dar în urma apelului introdus de adjudecatară, Curtea de Apel Galați s. I-a a reformat jurnalele tribunalelor, după care acesta prin jurnalele nr. 16475 și 16476 din 21 Decembrie 1931 a dispus eliberarea ordonanțelor de adjudecare fără depunerea prețului;

Că astfel vânzarea imobilelor succesiunii fiind efectuată, succesoarea Ecaterina Doiciu prin cererea înregistrată la nr. 19.920 din 28 Octombrie 1933 a cerut în continuarea operațiunilor partajului, numirea unui judecător direct al partajului, — conform art. 737 c. civ. — și efectuarea definitivă a partajului;

Că înaintea judecătorului delegat, ridicându-se contestațiuni, acestea au fost trimise conform art. 746 c. c. tribunalului, care judecându-le și pășind la facerea socotelilor și la stabilirea activului și pasivului succesiunii, prin sentința nr. 165 din 20 Martie 1934 constată efectuat în mod definitiv partajul averii succesoriale și stabilește, că activul rezultat din această succesiune este de 3.051.000 lei, iar pasivul privilegiat de 4.619.631 lei, astfel că succesiunea este deficitară, cu 968.631 lei;

Că această soluțiune fiind apelată, Curtea de Apel Galați, prin deciziunea supusă recursului a reformat sentința primei instanțe și a stabilit activul succesiunii la suma de 4.019.000 lei, iar pasivul la 5.812.893 lei, atribuind fiecăruia din cei trei moștenitori câte 1.339.667,65 lei care părți minorii Nicoleta și Alexandru Doiciu, urmează a le primi dela moștenitoarea Ecaterina Doiciu (între timp măritată Buzdugan);

Totodată Curtea stabilește și partea contributivă a fiecăruia la plata sarcinilor și datoriilor ce compun pasivul succesiunii, la câte o a treia parte din totalul pasivului, adică la câte 1.937.632 lei, constatând efectuat definitiv în acest mod, partajul averii succesoriale a def. N. Doiciu ;

Că, pentru a decide astfel, Curtea stabilește, că în urma decesului lui N. Doiciu au rămas ca moștenitori cei trei copii din proces, iar ca avere cea specificată mai sus adjudecată în condițiunile arătate asupra creditoarei Banca Com. Română — un imobil pentru 1.400.000 lei — iar celelalte asupra moștenitoarei Ecaterina Doiciu pentru suma de 3.651.000 lei, care a fost dispensată de depunerea prețului, deoarece s'a decis de Curte — cum s'a arătat mai sus — că comostenitorul adjudecatar nu este obligat a depune prețul;

Că în ce privește Banca Comercială Română care a depus creanța sa drept preț, în urma socotelilor făcute se stabilește că prețul obținut la licitație nu stinge întreaga creanță, ci Banca mai rămânea creditoare la 3 Februarie 1933 cu 2.636.287 lei capital astfel încât — arată Curtea — lăsând la o parte 1.145.000 lei cu care s'a adjudecat imobilul asupra Băncii singurele sume care formează activul succesiunii sunt cele re-

zultate din vânzarea celorlalte imobile către Ecaterina Doiciu, adică 3.651.000 lei;

Că înaintea instanței de apel recurenței de azi cerând ca Ecaterina Doiciu să fie obligată a aduce la activul succesiunii și procente legale la părțile cuvenite lor, Curtea a respins această cerere motivând că adjudecarea imobilelor asupra acestor comoștenitoare nu constituie o vânzare, ci numai o operațiune preliminară a împărțelii; că numai prin hotărîrea finală de partaj putându-se cunoaște care este cuantumul restituțiunilor de făcut între comoștenitori, și acestea numai atunci devenind pentru comoștenitorii către care urmează a fi făcute creanțe certe, lichide, exigibile, abia din acel moment pot curge în favoarea lor procente legale;

Că comoștenitorul adjudecatar devenind proprietar asupra imobilelor numai în baza împărțelii — și potrivit art. 786 c. civ. — el fiind considerat că a moștenit imobilul direct dela defunct, fără ca ceilalți comoștenitori să fi avut vreun drept asupra lui, — urmează ca o consecință că moștenitorul adjudecatar este obligat să aducă la masa de împărțit toate veniturile realizate dela zisele imobile, din momentul când a intrat în stăpânirea lor și până la data hotărîrii finale de împărțeală;

Că într-un câț — se stabilește din actele prezentate — imobilele adjudecate asupra succesoarei Ecaterina Doiciu au produs după declarațiunea necontestată a acesteia în intervalul de timp menționat un venit brut de 418.000 lei, — Curtea — a adăugat întreg acest venit la masa averii de împărțit;

Că socotind și venitul imobilului adjudecat asupra Băncii Comerciale — care a fost locuit de minorii Nicoleta și Alexandru — Curtea, compensând sumele rezultate, a scăzut din totalul de 418.000 lei ce urma să aducă Ecaterina Doiciu, suma de 50.000 lei care reprezenta cota ei aferentă din venitul acestui imobil, stabilind astfel că Ecaterina Doiciu urmează a mai aduce 368.000 lei, care adăugată la prețul total al celor trei imobile adjudecate, formează un activ total succesoral de lei 4.019.000;

Că apoi procedând la formarea pasivului, Curtea examinează separat fiecare din sarcinile ce grevează succesiunea, arătând că acestea adunate se ridică la suma de 5.812.896 lei;

Că drepturile la succesiune fiind pentru fiecare din comoștenitori conform art. 669 c. c. de o treime, și tot pentru o treime urmând a contribui fiecare din ei și la plata sarcinilor succesiunii, Curtea stabilește partea din activ cuvenită fiecăruia la 1.339.667,65 lei — ce cată a fi atribuită comoștenitorilor Nicoleta și Alexandru prin restituțiune în înțelesul art. 737 c. civ. din suma datorată de Ecaterina Doiciu drept preț al adjudecărilor, — stabilind Curtea totodată și contribuțiunea fiecăruia la plata sarcinilor și datoriiilor succesiunii la suma de 1.937.632 lei;

Având în vedere că prin motivul I de recurs se pretinde că instanța de apel ar fi violat art. 786 c. civ. cum și principiul de egalitate între toți comoștenitori, atunci când a dispensat pe intimată de plata dobânzilor la prețul adjudecățiunii imobilelor; că potrivit textului și principiului arătat, partajul fiind declarativ și intimata considerată în baza ordonanțelor de adjudecare ca proprietară din momentul decesului lui N. Doiciu, în care calitate a avut și folosința exclusivă a imobilelor, dânsa era obligată a plăti succesiunii dobânzile la prețul adjudecățiunii ce a fost scutită

a depune, fără ca deciziunea Curții să o fi putut dispensa de plata acestora;

Având în vedere, că printr-o ficțiune a legii — art. 786 c. civ. — fiecare moștenitor este presupus, că a moștenit singur și imediat toate bunurile ce compun partea sa, sau care i-au căzut prin licitație și că n'a fost nici odată proprietar pe celelalte bunuri ale moștenirii, ceea ce însemnează, că dela deschiderea succesiunii și până la încetarea definitivă a indiviziunii toate operațiunile intermediare ce concură pentru obținerea acestui rezultat, trebuiesc considerate ca operațiuni preliminare, destinate să pună capăt codevălmășiei, — momentul ultim când drepturile fiecărui moștenitor sunt definitiv fixate; că prin urmare, până la realizarea acestui scop, nu poate să fie vorba între co-indivizori de pretențiuni de orice natură, sau de restituțiuni cu privire la bunurile ce formează masa de împărțit;

Că pe baza aceleiași ficțiuni, adjudecarea unor bunuri din succesiune asupra unui comoștenitor nu constituie o vânzare, așa încât cu drept cuvânt comoștenitorul adjudecatar nu este obligat să depună prețul adjudecării, o asemenea obligațiune nefiind impusă decât terțului, care în această calitate devine cumpărător și pentru care licitațiunea este o adevărată vânzare;

Că din momentul ce pentru comoștenitorul adjudecatar licitațiunea nu este decât o fază intermediară a operațiunilor de partaj, urmează că până la terminarea definitivă a tuturor acestor operațiuni, comoștenitorul dispensat de depunerea prețului, nu poate fi obligat nici la plata procentelor aferente acestui preț; că, dreptul comoștenitorilor la procente nu ia naștere decât în momentul când împărțeala este definitiv terminată și numai pentru sumele de bani pe care în urma partajului moștenitorii și le vor datora unii altora, procente însă care nu vor începe să curgă, de cât odată cu desăvârșirea împărțelii;

Considerând că dacă începând cu momentul deschiderii succesiunii și până la fixarea drepturilor fiecărui moștenitor, totul nu este decât o stare de provizorat a indiviziunii, urmează ca o consecință necesară, că pentru tot acest timp comoștenitorul care a avut folosința imobilelor adjudecate lui, este obligat — tocmai pentru menținerea egalității între moștenitori, — să aducă la masa de împărțit, veniturile bunurilor posedate, venituri ce constituiesc elementele active în patrimoniul succesiunii și asupra cărora toți comoștenitori au drepturi egale;

Considerând că în speță prin decizia atacată, Curtea de Apel după ce a adăugat la masa de împărțit veniturile imobilelor încasate de intimată până la desăvârșirea partajului, și după ce a respins cererea recurenților de a li se acorda procente la sumele cu care s'au adjudecat imobilele succesiunii asupra intimății, le-a recunoscut însă acest drept, pentru sumele pentru care în urma partajului, intimata a rămas debitoare recurenților și numai cu începere dela data deciziei prin care se pune capăt definitiv stării de indiviziune; că judecând astfel, Curtea de Apel a făcut o bună aplicațiune a textului art. 786 c. civ., respectând în același timp și principiul egalității între comoștenitori, așa încât acest prim motiv de recurs trebuie privit ca nefondat și respins ca atare;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc.

TRIBUNALUL IFOV S. 1 COM.

Audiența dela 3 Decembrie 1934

Prezidenția d-lui I. COSTIN, judecător

Banca Triestina s. a. cu A. Schmiedigen

Jurnal nr. 21974. Dosar nr. 1035/934

Legea conversiunii. Comerciant. Cerere de declarare în stare de faliment. Cerere de aranjament cu creditorii conform art. 50. Creditor strein. Datorie contractată posterior datei de 18 Decembrie 1931. Dacă. poate beneficia de dispozițiunile art. 50? Soluțiune afirmativă. Art. 1 A, art. 1 B, art. 30 A, 30 B, art. 50, 51, 80 și 81 din legea pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

1. *Legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane a edictat dispozițiuni speciale atât prin obiectul cât și cauzele lor determinate, nu numai pentru debitorii agricoli și urbane, ci și altor categorii și debitori. Astfel potrivit art. 50 din legea citată, comercianții sdruncinați pe cale de repercusiune prin aplicarea legii, propunerea de aranjament se adresează tuturor creditorilor existenți în momentul introducerii cererii, căci legea nu face nici o distincțiune între creditori, fie după natura creanțelor lor, fie după calitățile lor personale.*

2. *Deși legea lichidării datoriilor agricole și urbane nu a admis conversiunea decât pentru creanțele anterioare datei de 18 Decembrie 1931, pentru debitorii civili loviți de criză însă această dispozițiune nu are a se aplica față de comercianții cari au suferit pagube din cauza conversiunii, adică ex lege.*

Prin urmare, cererea de declarare în faliment îndreptată contra urui comerciant care a invocat beneficiul art. 50 din legea dela 7 Aprilie 1934 în cursul acestei proceduri de aranjament tregue să fie suspendată, indiferent dacă această cerere este formulată de creditorii privilegiați streini sau cu creanțe posterioare datei de 18 Decembrie 1931.

Tribunalul.

Astăzi fiind pronunțarea în acțiunea intentată de Banca „Triestina”, Societate Anonimă, fostă Banca di Credito Popolare prin reprezentanții săi legali pentru declararea în stare de faliment a pârîtului August Schmiedigen.

Asupra excepțiunei formulate de pârîtul August Schmiedigen, comerciant proprietar al firmei „Ma muraria” din Bacurești, Bulevardul Colonei Mihail Ghika nr. 86 prin care solicită suspendarea acțiunei de declarare în stare de faliment introdusă în contra sa de către Banca „Triestina”, societate anonimă cu sediul în Trieste, Italia, prin petițiunea înregistrată sub nr. 12.241 din 5 Mai 1934:

Având în vedere concluziunile orale și notele scrise depuse de părți precum și actele dosarului cauzei:

Considerând că din toate acestea rezultă în fapt că reclamanta chemând în judecată pe pârît pentru a fi declarat în stare de faliment, acesta a adresat președintelui acestui tribunal o cerere conform art. 50 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, prin care, pretinzând a avea mai mult de 15 la sută din totalul creanțelor sale supus prevederilor capitolelor I și II ale menționatei legi, a solicitat să se constate că beneficiază de dispozițiunile art. 50 al legii și prin consecință să se convoace creditorii săi pentru a se vedea dacă aceștia acceptă sau nu propunerea de aranjament făcută de dânsul; că președintele tribunalului primind cererea a dat o ordonanță de admiterea ei în principiu, dispunând convocarea creditorilor; că la termenul de judecată fixat în cererea de declarare în stare de faliment, reclamanta stăruiind totuși în acțiunea sa, pârîtul, pe temeiul

cererei introduse și al dispozițiunilor art. 50 din lege, a solicitat suspendarea acestei acțiuni; că reclamanta s'a opus la admiterea acestei excepțiuni și a cerut declararea pârîtului în stare de faliment arătând în fapt că dânsa este creditoare streină și că posedă în contra pârîtului o creanță posterioară datei de 18 Decembrie 1931, iar în drept 1) că aranjamentele făcute pe baza art. 50 nu s'ar putea opune creditorilor streini și 2) că aceste aranjamente nu ar fi opozabile creditorilor cu creanțe născute după 18 Decembrie 1931; că în dezvoltarea acestor apărări reclamanta a susținut că dispozițiunile art. 50 din legea lichidării datoriilor deși literalmente par a fi generale, totuși, potrivit principiilor consacrate de art. 977 cod. civil, aplicabil și în speță, urmează a fi interpretate prin rațiunea dispozițiunilor legii, economia acesteia și regulile de echitate; or toate aceste împrejurări ar impune implicit, dar necesar, o distincțiune atât în favoarea creditorilor streini cât și în aceea a creditorilor posedând creanțe posterioare datei de 18 Decembrie 1931 și exceptarea ambelor acestor categorii de creditori dela aplicațiunea zisului text de lege; că într'adevăr, în ce privește prima excepțiune, întemeiată pe caracterul strein al naționalității sale, rațiunea legii fiind aceea de a subveni necesităților determinate de efectele crizei agricole, întinsă ulterior și asupra proprietății urbane, legea nu ar fi avut în vedere decât pe debitorii agricoli și urbani, adică pe debitorii civili, pe comercianți excluzându-i în mod expres dela beneficiul conversiunii prin art. 69 litera b, și 81, pentru motivul că dânsii nu ar fi fost loviți în mod direct de criza proprietății rurale și urbane, iar pe de altă parte, ar avea la îndemână înlesnirile speciale acordate comercianților printr'o serie de legi care s'au succedat în acest scop, și anume legea plăților în valută forte, moratoriul, legea lichidării judiciare, legea concordatului preventiv; că prin urmare, sfera de aplicațiune a legii de conversiune ar trebui căutată în partea textului care se ocupă de debitorii civili; or dispozițiunile respective exceptează pe acest fel de debitori dela beneficiul conversiunii față de creditorii streini și astfel „a fortiori” debitorii comercianți nu vor putea invoca beneficiile legii de față de această categorie de creditori căci **ubi cessat ratio legis, cessat lex**; că de altfel, exceptarea creditorilor streini dela aplicațiunea dispozițiunilor cap. I și II ale legii, fiind determinată de motive de echitate, întru cât nici debitorii streini nu beneficiază de dispozițiunile sale, iar pe de altă parte, de considerațiuni de curtoazie internațională și pentru a nu se mai turbura raporturile cu streinătatea, iar aceste motive subzistând și în cazul debitorilor comercianți, ar rezulta că excepțiunea trebuie menținută și față de acești debitori, **ubi endem ratio, idem ius**, nefiind logic ca legiuitorul să fi voit altfel și indirect să acorde o protecțiune mai mare comercianților decât debitorilor civili pe care i-a avut în prim rând în vedere;

Că aceasta fiind concluziunea pe care ar impune-o rațiunea legii, ea ar fi confirmată și de economia textelor sale; că într'adevăr, legea pornind dela principiul protecțiunei debitorilor agricoli și urbani, după cum ar rezulta în mod patent chiar din titlul său, dispozițiunile sale esențiale s'ar găsi numai în capitolele I și II, celelalte capitole nefiind decât niște consecințe, accesorii ale acestora, că deci, capitolul IV în care se află art. 50 în discuție, nu ar fi de sine stătător, ci subordonat cap. I și II, iar pierderile la care se referă zisul capitol fiind cele provocate de aplicațiunea Cap. I și II, ele ca și conversiunea consacrată de aceste capitole, nu s'ar putea răsfrânge asupra creditorilor streini, comercianții nebeneficiind de o conversiune proprie, ci numai de posibilitatea unor aranjamente justificate de pierderile suferite prin repercusiune; că deci creditorii streini și față de acest fel de debitori, ca și față de debitorii civili, trebuiesc exceptați dela aplicațiunea legii;

Că în sfârșit și echitatea ar impune aceeași soluție nefiind just ca comercianții avuți în vedere numai incidental, să fie mai protejați decât debitorii civili, a căror situațiune ar fi alcătuit preocuparea esențială a legiuitorului;

Că în ce privește cea de a doua excepțiune dedusă din posterioritatea creanței sale prin raport cu data de 18 Decembrie 1931, reclamanta a susținut de asemenea că rațiunea legii fiind aceea de a atenua efectele crizei, considerată a se fi încheiat la 18 Decembrie 1931, ea nu ar fi putut avea în vedere decât pe cei ce, devenind debitori până la 18 Decembrie 1931, au întrebuințat creditele primite în operațiuni sau investițiuni lovite de criza agricolă și urbană; că deci legea s'ar fi preocupat numai de comercianții debitori anterior datei de 18 Decembrie 1931, cari plasând banii înainte de această dată, au suferit pagube de conversiune, pe când creditele primite ulterior nefiind atinse de conversiune, ar trebui restituite integral;

Că de asemenea economia legii rezultând din dispozițiunile art. 1 A, art. 1 B, lit. A, art. 2, 30 A, 30 B și 31 și 81, ar evidenția același principiu al legii că conversiunea nu se aplică decât perioadei anterioare datei de 18 Decembrie 1931; că cap. IV al legii, în care se află înscris art. 50 necreind o categorie nouă de debitori conversioniști, ci dispunând numai modul cum se repartizează pierderile suferite prin conversiunea obținută de debitorii civili este logic că, întru cât aceștia nu pot invoca beneficiile conversiunii față de creditori având creanțe posterioare datei fixate de lege, nici comercianții care suferă indirect din aplicațiunea acesteea să nu se poată prevala;

Că în sfârșit nici echitabil nu ar fi ca creditele primite de comercianți după 18 Decembrie 1931, cari potrivit legii nu sunt convertibile, aceștia să le poată totuși reduce față de creditorii respectivi prin aplicațiunea art. 50;

Având în vedere că toate aceste obiecțiuni și apărări formulate de reclamantă în combaterea excepțiunii ridicate de pârît deși seducătoare la prima vedere prin forma lor juridică și logica strânsă a raționamentelor întrebuințate, sunt totuși în fond neîntemeiate din cauza premiselor greșite dela cari s'a pornit și prin urmare cată a fi respinse ca atare;

Având în vedere într'adevăr în ce privește prima apărare dedusă din caracterul strein al naționalității reclamantei, că deși este exact că legea lichidării datoriei agricole și urbane, după cum arată însuși titlul său, a avut în vedere în primul rând și în mod special pe debitorii agricoli și urbani, adică pe debitorii civili loviți în mod direct de criza proprietății agricole și urbane, totuși această categorie de debitori nu a fost singura care a format obiectul preocupărilor legiuitorului ci, precum era logic și just acesta s'a ocupat cu aceeași grije și de situațiunea comercianților sdruncinați grav pe cale de repercusiune prin aplicațiunea dispoz. legii edictate în favoarea debitorilor civili și cărora înlesnirile speciale acordate comerțului până atunci, le deveniseră insuficiente față de circumstanțele noi ivite în cari de altfel dânsii nu avuseseră nici un amestec;

Considerând că dacă este adevărat că scopul urmărit de legiuitor a fost dublu, adică în același timp protecțiunea debitorilor civili cari au suferit de pe urma crizei proprietății, deci direct din cauze economice, cât și a comercianților creditori cari au păgubit din cauza intervențiunii legislative efectuate în favoarea celor dintâi, este tot atât de exact că aceste două scopuri, distincte prin obiectivele lor, au fost traduse prin dispozițiuni legale diferite și anume prin capitolele I și II ale legii în ce privește prima împrejurare avută în vedere de legiuitor și prin textele referitoare la comercianți și industriași, societăți comerciale și instituțiuni de credit, așezate în capitolul IV sub secțiunea I a acestuia, intitulată „Dispozițiuni privitoare la repartizarea pierderilor” în ce privește pe cea de a doua; că aceste din urmă texte de

lege deși printr'un viciu de tehnică evident nu au fost așezate într'un capitol special precum era logic și s'a procedat cu dispozițiunile relative la debitorii agricoli și urbani ci la un loc cu dispozițiunile generale speciale și tranzitorii ale legii, alcătuesc totuși o entitate juridică distinctă în economia acesteea, fapt care rezultă în chip izbitor nu numai din natura specială a materiei tratate, referitoare precum s'a aratat la o anumită categorie socială de debitori, cari se indeletnicesc cu exercițiul comerțului, dar chiar și din titulatura deosebită dată de însuși legiuitorul secțiunii sub care se găsește înscrise aceste dispozițiuni și care nu corespunde cu denumirea consacrată capitolului IV respectiv, ci constituie o denumire aparte;

Având în vedere că aceste dispozițiuni ale legii care reglementează situațiunea comercianților în genere fiind deosebite atât prin obiectul lor cât și prin cauzele lor determinante de acelea privitoare la debitorii civili nu se poate susține că sunt numai niște consecințe sau accesorii ale celor dintâi, subordonate acestora și având prin consecință aceeași sferă de aplicațiune; că din contra pentru motivele ce se vor expune imediat, urmează a se vedea că aceste dispozițiuni sunt de sine stătătoare și au o sferă de aplicațiune proprie;

Având în vedere că pentru considerațiuni analoage nici cea de a doua apărare invocată de reclamantă în cauză nu este întemeiată și ca atare trebuie înlăturată;

Că într'adevăr, deși legea nu a admis conversiunea decât pentru creditele primite anterior datei de 18 Decembrie 1931, considerând că numai plasamentele sau investițiunile efectuate până la această dată au putut fi atinse de criza agricolă și urbană produsă, aceasta însă numai pentru debitorii civili loviți de criză și în favoarea cărora s'a creat conversiunea, nu și față de comercianți cari, după cum foarte judicios a arătat însăși reclamanta în argumentarea sa, nu au suferit pagube de conversiune, adică pierderi de natură economică și prin urmare au fost înăruți expres dela beneficiul acesteea; că comercianții neputându-se prevala de conversiune nici termenul de 18 Decembrie 1931 stabilit pentru beneficiul acesteea nu le poate fi opozabil; că însă dânsii suferind pagube din aplicațiunea legii de conversiune, deci pagube **ex lege** care prin urmare nu s'au putut produce decât dela data intrării în vigoare a acesteea, ei sunt în drept a cere dela creditorii lor existenți la această dată aranjarea creanțelor respective în sensul dispozițiunilor art. 50 din lege, fără a se mai distinge între acești creditori — după data creanțelor lor, precum în materie de conversiune, întru cât textul legii nu face nici o distincțiune;

Având în vedere că astfel fiind, obiecțiunile opuse de reclamantă în combaterea cererii de suspendare, a prezentei acțiuni formulate de pârît fiind neîntemeiate, urmează ca, înlăturându-se, să se intre în cercetarea motivelor invocate în susținerea acestei cereri;

Având în vedere că potrivit dispozițiunilor art. 50 din legea lichidării datoriei agricole și urbane „comercianții și industriași cât și societățile comerciale, cu excepția celor arătați la art. 52 și următorii, precum și syndicatele agricole și viticole care ar avea cel puțin 15 la sută din totalul creanțelor lor supuse prevederilor cap. I și II și care au acceptat pentru toți debitorii intrând în prevederiile capitolelor I și II dispozițiunile acestor capitole, vor putea cere tribunalului ca să se procedeze la convocarea creditorilor pentru a declara dacă acceptă propunerea de aranjament a comerciantului, făcută de acesta în însăși cererea de convocare; în caz de acceptare propunerea devine imediat obligatorie pentru toate părțile. Cererea de convocare a creditorilor are de efect suspendarea oricărei urmăriri, neputându-se de asemenea înființa nici o măsură de asigurare până la încheierea aranjamentului cu creditorii, sau până la darea hotărârii de arbitraj”.

Considerând că, din acest text de lege, rezultă că propu-

nerea comerciantului se adresează tuturor creditorilor săi existenți în momentul introducerii cererei, deoarece textul legii nu face nici o distincție între creditori, fie după natura creanțelor lor, fie după data contractării împrumutului sau după calitățile personale ale creditorilor, iar intențiunea legiuitorului de a cuprinde în acest aranjament, pe toți creditorii comerciantului oricare ar fi ei, existenți în momentul introducerii cererei, reiese în mod neîndoielnic din caracterul general al termenilor întrebuițați și anume „convocarea creditorilor” și „obligatorie pentru toate părțile”:

Având în vedere că prin acest text al legii, dispunându-se că pentru acceptarea propunerii se vor convoca toți creditorii fără excepție indiferent dacă sunt privilegiați, streini sau cu creanțe posterioare datei de 18 Decembrie 1931, iar pe de altă parte, că în caz de acceptare a propunerii de către creditori, aceasta devine obligatorie pentru toate părțile, concluzia necesară care se impune este că dispozițiunile art. 50 se bucură de o aplicațiune generală față de toți creditorii comerciantului care vor trebui să suporte efectele decurgând din aplicațiunea textului, indiferent de natura, data și calitatea creanțelor.

Având în vedere că prin ultimul său aliniat, menționatul text de lege, stabilind că cererea de convocare are de efect suspendarea oricărei urmăriri, neputându-se înființa nici chiar simple măsuri de asigurare până la încheierea aranjamentului sau darea hotărârii de comisiunea de arbitraj, rezultă prin a **fortiori** că comercianții care se găsesc în procedura de aranjament prevăzută de art. 50 nu pot fi declarați în stare de faliment, aceasta întru cât simplele măsuri asigurătoare fiind prohibite, cu atât mai puțin se poate admite declararea în stare de faliment, care constituie cea mai gravă măsură de urmărire;

Considerând că astfel fiind, urmează a se vedea că textul legii nefăcând nici o distincție și cererea de declarare introdusă de un creditor strein sau cu o creanță posterioară datei de 18 Decembrie 1931 în contra unui comerciant aflat în procedura de aranjament prevăzută de art. 50 câtă a fi suspendată pe temeiul dispozițiilor sale;

Având în vedere că această interpretare este confirmată de art. 51 alin. final, care dispune că dacă debitorul nu-și va respecta obligațiunile, derivând din aranjamentul făcut cu creditorii săi, sau nu a respectat obligațiunile impuse prin hotărârea de arbitraj, orice creditor neplătit va putea cere tribunalului lichidarea patrimoniului petiționarului conform procedurii falimentare, însă fără a putea cere declararea în stare de faliment și fără a putea exercita execuții individuale; într'adevăr, prin acest text, stabilindu-se că nici chiar acești comercianți, care nu au respectat angajamentele luate pe temeiul art. 50 nu pot fi declarați în stare de faliment, legiuitorul voind a apăra în orice caz de sancțiunea falimentului pe comercianții loviți în situațiunea lor patrimonială prin efectele aplicațiunei legii, rezultă în mod neîndoielnic că cu atât mai puțin se poate admite, ca legea să fi înțeles a permite declararea în stare de faliment a comercianților aflați în cursul procedurii de aranjament;

Având în vedere, că este exact, că potrivit dispozițiilor art. 69 alin. A din lege se exceptează dela beneficiul cap. I și II al acesteea datoriiile debitorilor intrând în prevederile legii, contractate direct față de creditorii persoane fizice sau juridice sau societățile comerciale de naționalitate streină care au această calitate, din momentul contractării datoriei și care n'au domiciliu, sediul principal, sau sediul secundar în țară;

Că însă prin acest text se exceptează creanțele acestor creditori numai dela dispozițiunile cap. I și II ale legii, după cum se exprimă, **in terminis** textul, nu și dela dispozițiile cap. IV în care se află situat art. 50 și anume sub rubrica referitoare la repartizarea pierderilor; că în drept fiind de principiu că excepțiile sunt de strictă interpretare, rezultă că cre-

anțele creditorilor streini exceptați prin art. 69 numai dela aplicarea dispozițiilor cap. I și II ale legii, nu pot fi exceptate și dela dispozițiunile cap. IV referitoare la o categorie de debitori care: precum s'a arătat, găsindu-se într'o situațiune de fapt deosebită de cea în care se găsesc debitorii prevăzuți de cap. I și II, aceasta a fost reglementată prin dispozițiuni speciale, care nu acordă acestor debitori beneficiul conversiunei consacrat celorlaltor dintâi, ci numai dreptul la anume aranjamente cu creditorii lor în vederea repartizării pierderilor suferite de dânsii, — nu direct de pe urmă crizei economice — ci din cauza aplicațiunei legii.

Considerând pe de altă parte că dacă aplicațiunea art. 69 s'ar întinde și asupra dispozițiilor capitolului IV al legii, în speță, față de comercianții care au invocat beneficiul art. 50, în acest caz întru cât textul art. 69 nu permite nici o discriminare între diversele creanțe prevăzute de dânsul, ar urma să se decidă că și dispozițiunile aliniatului B al acestui text se aplică articolului 50; că prin acest aliniat, exceptându-se datoriiile comercianților și industriașilor dacă acestea nu sunt de natură civilă sau dacă caracterul civil al datoriei nu rezultă din însuși textul contractului de împrumut, reiese că nu pot fi supuse procedurii de aranjament prevăzute de art. 50, datoriiile comerciale ale unui comerciant, ci numai cele civile; că însă, admitându-se o asemenea concluziune, s'ar ajunge la consecința absurdă de a se face din articolul 50 o dispozițiune inutilă întru cât fiind stabilit prin aplicațiunea art. 69 alin. b, că comercianții pentru datoriiile lor civile pot invoca beneficiile capitolelor I și II ale legii, ar însemna că articolul 50 al acesteea să facă „double emplois” cu capitolele I și II, ceea ce este inadmisibil;

Că astfel fiind, și din acest punct de vedere urmează a se vedea că aplicațiunea articolului 50 este generală;

Având în vedere că generalitatea aplicațiunei art. 50 este învederată și de dispozițiunile art. 50, respectiv din regulamentul legii care fiind alcătuit de însuși autorii proiectului de lege în virtutea mandatului dat puterii executive prin art. 87 al legii are aceeași putere ca și aceasta și cristalizează în modul cel mai exact intențiunea legiuitorului; într'adevăr, prin menținatul articol al regulamentului dispunându-se că comercianții vor putea cere tribunalului de comerț să procedeze la convocarea creditorilor lor de orice fel, oricare ar fi natura creanțelor lor în vederea acceptării propunerii de aranjament făcute de petiționar, rezultă odată mai mult intențiunea legiuitorului de a da dispozițiilor art. 50 o aplicațiune generală față de toți creditorii comercianților cari oricare ar fi ei, indiferent de naționalitatea lor, natura sau data creanței, sunt supuși prevederilor art. 50;

Considerând în sfârșit că aceeași intențiune este revelată și de aliniatul al 3-lea al art. 50 din lege, care dispunând să se aplice procedurii prevăzute de acest text dispozițiunile legii concordatului preventiv referitoare numai la convocarea creditorilor, verificarea creanțelor și votul creditorilor, adică numai dispozițiunile de formă nu și de fond din această lege, rezultă clar că legiuitorul a voit să înlăture în aplicarea art. 50 excepțiunea consacrată în favoarea creditorilor privilegiați prin dispozițiunile art. 14 și 20 din legea concordatului preventiv;

Având în vedere că aceasta fiind concluziunea care se degajează din examinarea textelor pozitive de lege, urmează a se vedea dacă ea corespunde cu intențiunea și scopul legiuitorului și cu spiritul legii;

Considerând că precum s'a arătat, scopul urmărit de legiuitor a fost acela de a protegi pe comercianții cari în mod fortuit din cauza aplicațiunei legii prin reducerile și egalările de creanță acordate debitorilor lor au fost puși la rândul lor în imposibilitate de a face față obligațiunilor către propriii lor creditori, că în realizarea acestui scop legiuitorul s'a gândit să resfrângă și să repartizeze paguba suferită de

comerciant și asupra acestor creditori, or, cum imposibilitatea sau dificultatea de plată a comerciantului care a suferit conversiunea se manifestă în mod egal față de toți creditorii săi, indiferent de calitatea, natura sau data creanțelor lor, era logic ca repartitia pagubelor să se facă între toți acești creditori, aceasta cu atât mai mult cu cât este știut că tocmai creditorii streini și cei recent, date fiind scadențele scurte în comerț, sunt în mod obișnuit creditorii cei mai numeroși ai unui comerciant;

Având în vedere că protecția legii ar fi iluzorie, dacă aplicatiunea art. 50 s'ar mărgini numai la creditorii naționali și anteriori datei de 18 Decembrie 1931;

Că o asemenea soluțiune, adică exceptarea creditorilor străini sau posteriori datei de 18 Decembrie 1931 dela aplicatiunea zisului text de lege conduce la consecința imposibilă de admis ca același comerciant să beneficieze de concordatul **sui generis** consacrat de art. 50 față de o parte din creditorii săi și deci să fie neurmăribil, în timpul acestui concordat și totdeauna, neavând acest beneficiu față de alți creditori ai săi, să poată fi urmărit și declarat în stare de faliment de către aceștia; aceasta într-un cât este incontestabil ca cineva să fie în același timp **in bonis**, adică liber de a administra și dispune de avutul său și desezisat de aceste drepturi;

Având în vedere pe de altă parte că și spiritul legii respinge o asemenea soluțiune;

Considerând, într-adevăr, că prin legea din 7 Aprilie 1934 și anume prin dispozițiunile art. 50 și urm., s'a căutat să se dea comercianților noi înlesniri și concesiuni pe lângă cele anterioare determinate de criza economică și acordate prin legile de moratoriu, lichidare judiciară și concordat preventiv, aceasta fiindcă situațiunea dificilă existentă și provocată de această criză a fost și mai înrăutățită prin efectele aplicatiunii legii; că prin urmare aceste facilități și beneficii constituind un concordat **sui generis**, reprezintă un regim mai larg și mai avantajos decât cel al legii concordatului preventiv care ca atare trebuie să înglobeze pe toți creditorii comerciantului, fie ei privilegiați streini sau cu creanțe mai recente decât data de 18 Decembrie 1931; or, dacă prin legea concordatului preventiv, art. 40, este oprită declararea în stare de faliment, a comerciantului concordatar și aceasta chiar de către creditorii privilegiați exceptați, cu atât mai mult o asemenea declarație nu este posibilă sub un regim ca acel al legii lichidării datoritiilor.

Considerând în sfârșit că un argument determinant pentru soluțiunea de dat în cauză este și acela că excepția instituită de dispozițiunile alineatului a al art. 69 din lege în favoarea creditorilor streini fiind o derogare dela principiul fundamental că legile unei țări trebuie să aibă o aplicatiune generală pentru toate persoanele și pe tot teritoriul ei, urmează să fie interpretată și aplicată în mod strict și deci atâta vreme cât în art. 50, al legii nu se găsește vreo dispozițiune expresă sau implicită, însă neîndoelnică care să restrângă aplicatiunea sa față de asemenea creditori, această aplicatiune trebuie să fie generală.

Având în vedere prin urmare că pentru toate aceste considerațiuni urmează a se vedea că urmărirea și cererile de declarație în stare de faliment îndreptate împotriva unui comerciant care a invocat dispozițiunile art. 50 din legea dela 7 Aprilie 1934 și care se află în cursul procedurii de aranjament prevăzută de acest text de lege, trebuiesc să fie suspendate indiferent de faptul că aceste cereri sunt formulate de creditorii privilegiați streini sau cu creanțe posteriore datei de 18 Decembrie 1935; că, deci în speță cererea de declarație introdusă de reclamanta Banca Triestina contra pârului August Schmiedigen, câtă și ea a fi suspendată pe temeiul citatului text de lege, admitându-se astfel excepțiunea invocată de pâr.

Pentru aceste motive redactate de d-l G. Al. Cerban, judecător de ședință, Trib. suspendă acțiunea introdusă, etc.

(ss) I. Costin; G. Al. Cerban. Grefier, (ss) Munteanu

NOTA. — În sensul contrar soluțiunii adoptate de Tribunalul Ilfov s. I com., prin judicioasă și documentată sentință de mai sus, s'a pronunțat judecătoria Vela-Dolj prin Cartea de judecată nr. 45 din 1934, publicată în *Jurisprudența Generală* 1935, sp. 112, pag. 114.

N. R.

REZULTATE DE JURISPRUDENȚA STREINĂ

Acțiune subrogatorie. Falit. Accident de mașină. Răniri grave. Acțiunea judeului sindic pentru despăgubiri. Art. 974 c. civ. Drepturi patrimoniale. Drepturi atașate de persoană. Inadmisibilitatea acțiunii.

Daunele suferite de falit prin faptul că a fost lovit de un automobil nu pot fi valorificate decât de victimă, fiind un drept atașat de persoană sa. Sindicul poate exercita acțiunea oblică în numele falitului dar numai pe aceea care se referă la patrimoniul său și are un caracter pecuniar (Trib. Civil de Nisa, Gazette du Palais, 1932, 2. 955, Revue Trim. de Droit Civil, 1933, 103).

NOTA. — Poate judecătorul sindic exercita acțiunea pentru repararea unui prejudiciu derivat dintr-un accident de mașină a cărei victimă a fost falitul?

Cazurile frecvente sunt foarte firești când debitorii insolvabili și în plină deconfitură își abandonează patrimoniul. Ce interes ar mai avea datornicul să stăruie la conservarea și mărirea averii dacă bunurile sale sunt la discreția creditorilor.

Patrimoniul debitorului, cuprinde o parte **sezisabilă**, care este afectată spre despăgubirea creditorilor și alta **insezisabilă, necesibilă și intransmisibilă**, caracterizată și consacrată în doctrină cu expresia că „...Sunt atașate de persoana datornicului...” în sensul că există atâta timp cât titularul profită de el cu restricția că dispune odată cu persoana sa.

Speța judecată de Trib. de Nisa se referă la acțiunea exercitată de judecătorul sindic contra răspunzătorului de daune pentru prejudiciul suferit de victimă. Un falit a fost rănit într-un accident de automobil; cine poate cere repararea prejudiciului?

O controversă domină problema...!

Dacă creditorii, pe temeiul art. 974 c. civ., au căderea de a exercita toate drepturile și acțiunile debitorului lor, această vocațiune este restrânsă numai la drepturile patrimoniale și cu excluderea drepturilor care sunt inerente și în mod firesc atașate de persoană sa.

Teoria gajului imperfect ocult și colectiv creiază o subrogare legală și realizabilă prin mijlocul acțiunii oblice, indirecte, sau subrogatorii, care se exercită de creditor contra voinței debitorului pentru a mări patrimoniul datornicului care devine gajul comun și colectiv sub diverse restricțiuni.

Când e vorba de un comerciant declarat în stare de faliment, desezisarea acestuia se operează în chip mecanic prin trecerea exercitiului acțiunilor și drepturilor sale în persoana sindicului din ziua declarării în stare de faliment (art. 417 c. com.; *Thaller, Perceurou*, Dr. com. nr. 1699).

Dacă însă acțiunea vizează un particular, discuția s'ar putea angaja cu oarecare dificultăți.

Criteriul se mărginește la un calcul de apreciere mai mult arbitrar decât juridic, pentru că s'ar pune în discuție, dacă neglijența sau chiar rezistența debitorului civil de a nu-și exercita și valorifica drepturile sale pentru mărirea patrimoniului său, ar putea consti-

tui o deconfitură de așa manieră încât, ar conferi creditorilor puterea de a se sezisa cu exercițiul drepturilor și acțiunilor sale... „*ce gage serait ilusoire si au prejudice de ses créanciers il negligait d'exercer ses droits*” (Bigot Préameneau).

Controversa mai persistă și din cauză că instanțele judecătorești trebuie să aprecieze printr-o selecțiune rațională a gajului imperfect, care sunt drepturile atașate de persoana debitorului după criteriul romanistilor... *quae personae sunt ad heredem non transeunt*.

Părerea lui Aubry-Rau ar fi că acele sunt drepturi atașate de persoană, cari nu prezintă un interes pecuniar, născut și actual.

După Baudry-Lacantinerie ar fi că numai acele drepturi sunt atașate de persoană care au un interes absolut moral.

Laurent admite pe lângă elementul moral și acele drepturi mixte care pot oferi eventual și avantaje bănești.

Dintre toate, teza lui Planiol ne pare mai metodică și mai justificată, el clasează acțiunile în 1) *patrimoniales*, care pot fi exercitate de creditori și 2) *extrapatrimoniales* care sunt atașate de persoana debitorului și nu oferă posibilitatea de a fi exercitate de creditori... *bien inesisable*.

În care categorii s'ar putea plasa daunele rezultate dintr'un delict? Problema se prezintă sub două aspecte:

1) Dacă fapta licită a fost exercitată asupra patrimoniului persoanei, evident că această avuție suferă o diminuare a valorii sale, acțiunea pentru repararea sa va avea un caracter pecuniar, va fi transmisibilă la moștenitori, sezișabilă de creditori și cesibilă în comerț, prin urmare creditorii își vor putea însuși exercițiul acestor acțiuni pe cale subrogatorie, dacă debitorul ezită.

2) În cazul când delictul a fost comis asupra persoanei debitorului, fie prin leziuni fizice sau alte similare, fără a știrbi întru nimic din valoarea și întinderea patrimoniului său, doctrina clasică îi atribuie un caracter pur moral pentru că acțiunea n'ar tinde la redobândirea unei valori eșite din patrimoniul persoanei.

Principiul dominant ar fi dorința victimei de a se răsbuna; originea acestei concepțiuni se trage din faimoasele acțiuni așa zise *Windictam spirantes*... (Dig. 47—1 fr. 1—par. 4); ele sunt eminentamente personale și dispar odată cu persoana titularului; clasificarea cuprinde *membrum ruptum, os fractum, malum carmen, rapina*, etc. (Voigt, Les Institutions juridiques des Romains, vol. I, pag. 339, *Maschke*, Die Persönlichkeitsrechte des römischen Juriuriens systems; *Stoicescu*. Noile teorii asupra injuriei).

Jurisprudența franceză în mod constant refuză orice amestec al creditorilor de a exercita acțiunea subrogatorie care se fondează pe un delict (Trib. de Sena. Gaz. Pal. 1912. 2. 449). Trib. de Laval a respins cererea de despăgubire cuvenită unuia din soți, rezultată dintr'un accident să între în comunitatea de bunuri; daunele constituie o avere proprie a victimei și nu se confundă cu averea comună a soților (Gaz. Pal. 1932. 2. 750; Cas. fr. Gaz. Pal. 1921 I, 623; D. 1922, I, 3, cu nota *Capitant*; Aubry-Rau, vol. VIII. par. 507; Planiol nr. 1322-1324; Larombière, art. 1382 nr. 46; Beudant nr. 1245; Huc vol. VIII, nr. 420).

În speță, Tribunalul Nisa nu a permis sindicului

să-și aroge mai multe drepturi decât le-ar fi avut creditorul și astfel respingându-i-se de plano acțiunea, consacră o jurisprudență constantă a instanțelor franceze, din ale căror considerente se poate distinge o nuanță pe care tribunalul o admite în mod hipotetic...

....Attendu... que l'action en dommages-intérêts, resultant soit de blessures par imprudence, soit même de l'application de l'art. 1384 ne saurait dans tous les cas permettre l'action oblique de l'art. 1566 c. civ. que celle-ci est recevable lorsqu'elle tend à la réparation du dommage matériel proprement dit, ou au remboursement de dépenses faites pour le traitement de la victime, peut-être même à l'indemnité pour réparation du préjudice résultant de l'incapacité de travail jusqu'à la consolidation de la blessure..”.

Cu toate că despăgubirile cerute de judele sindic se fondează pe un prejudiciu de o manieră delictuală, la baza căruia este un accident de automobil, totuși Tribunalul Nisa nu ezită a scinda efectele accidentului printr'o inovație remarcabilă; discutând această ipoteză printr'o subdiviziune mai mult teoretică decât de speță, cu alte cuvinte, acțiunea sindicului ar fi fost primită dacă se referea la cheltuielile cari au contribuit la tratamentul și vindecarea victimei sau pagubele materiale ce ar fi suferit din incapacitatea de lucru.

Sentința Tribunalului de Nisa dă posibilitatea unei meditațiuni mai precise și o examinare mai profundă a acțiunilor *Windictam Spirantes*.

Instanța franceză pare a reveni la străvechea teorie a lui Labbé care făcea această distincțiune, separând coeficientul patrimonial oricât de infim ar fi, din întregul prejudiciu moral, suferit de victimă pe urma unui accident.

Cu tot efortul doctrinei și al jurisprudenței pentru intangibilitatea acestui drept personal, inovația Tribunalului Nisa se distinge în jurisprudența franceză cu expresia: „La distinction proposée par le jugement... n'existe pas de précédents et semble fort judicieuse”.

ELIAS GRUNBERG
Avocat, Iași

Abia acum ni s'a anunțat dela Paris, prin fiul său Pierre E. Lévy, încetarea din viață, la 24 Decembrie 1934, în urma unei emoragii cerebrale, a lui Eduard Lévy, fost secretar al Comisiunii de stare civilă din Ministerul de Justiție al Franței și vicepreședinte al Uniunii internaționale a ofițerilor de stare civilă.

Deși târziu, însemnăm pierderea sa în coloanele *Curierului Judiciar* al cărui corespondent a fost multă vreme înainte de războiu, asociindu-ne la doliul familiei sale.

Action communale, nr. 792 din 30 Decembrie 1934, Revistă săptămânală de administrație municipală, publicând sub semnătura d-lui I. Picard un articol de omagiu pentru defunct menționează și o parte din lucrările sale privitoare la starea civilă în care se specializase.